Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	4Co/115/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8113205282
Dátum vydania rozhodnutia:	14. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Gabriela Klenková, PhD.
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2019:8113205282.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., predsedníčky senátu a sudkýň JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Jany Burešovej, v spore žalobkyne Q.. K. F., nar. XX.X.XXXX, bytom W. XXX/XX, XXX XX K., právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému Slovenskej republike - Ministerstvo spravodlivosti, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu škody, o odvolaniach strán sporu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 9C/49/2013-248 zo dňa 16.4.2018 takto

r o z h o d o l :

Mení rozsudok vo vyhovujúcom výroku tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 81.400,- eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

Potvrdzuje rozsudok v zamietavom výroku.

Mení rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania z titulu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanej v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Žalovanej priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania z titulu nároku na náhradu škody voči žalobkyni v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 190.800 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %.

V odôvodnení poukázal na dôvody žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia sumy pôvodne vo výške 15.380.420,- Sk s 9 % úrokom z omeškania od 26.1.2007 do zaplatenia. Súd prvej inštancie poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, najmä nezmenený skutkový stav s poukázaním na okolnosti prípadu, ktoré spadajú do obdobia rokov XXXX - XXXX, na obsah pripojených listinných dôkazov, ktoré špecifikoval, doplnené dokazovanie výsluchom svedkov Q.. Z. H., P. S., Q.. E., V. Y., Q.. V. T., Q.. B. X., Q.. S., Q.. K., W. N., Q.. M., D. R., P. V., V.. R., D. M., S. B. a uviedol, že z výsledkov vykonaného dokazovania zistil skutkový stav, a to, že dňa 21.4.1995 Obvodný úrad vyšetrovania PZ Košice II, ČVS: VP334/10-95 vzniesol obvinenie proti T. S. a Q.. K. F. za trestný čin vydierania formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 235 ods. 1, 2 písm. c/ Trestného zákona, z dôvodu, že zistené

skutočnosti nasvedčovali tomu, že bol spáchaný trestný čin a je dostatočne odôvodnený záver, že v presne nezistenom čase začiatkom roku XXXX obvinený S. a Q.. F. pod psychickým nátlakom vymohli od poškodeného V. V., nar. X.X.XXXX v K., trvale bytom M. č. XXX, rodinný dom nachádzajúci sa v kat. úz. M. ev. č. XXX aj s príslušenstvom v hodnote asi 1.000.000,- Sk s tým, že ak na to nepristúpi, bude on a jeho rodina fyzicky likvidovaná, kde následne o prevode nehnuteľnosti pod psychickým nátlakom v K. spísali dňa X.X.XXXX zmluvu o prevode nehnuteľnosti z titulu predaja a kúpy.

Dňa 10.8.1995 Obvodný úrad vyšetrovania PZ Košice II, ČVS: VP 796/10-95 vzniesol obvinenie na Q.. K. F. pre trestný čin vydierania formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 235 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona, lebo zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že bol spáchaný trestný čin a je dostatočne odôvodnený záver, že v presne nezistenom čase začiatkom mesiaca P. v popoludňajších hodinách došlo v doprovode doposiaľ nestotožneného ozbrojeného muža do bytu Q. K., nar. XX.X.XXXX v K., trvale bytom K., ul. K. č. XX, od ktorej požadovala sumu 500.000,- Sk s odôvodnením, že tieto peniaze jej dlhuje jej syn K., uvedenú čiastku jej mal odovzdať do konca mesiaca P., lebo v opačnom prípade dá zastreliť ju, ako aj dá vystrieľať celú jej rodinu. Dňa X.X.XXXX v dopoludňajších hodinách sa znovu ozval telefonicky neznámy muž, ktorý rozprával ruským prízvukom a dotazoval sa pani K., či už majú pripravených 500.000,- Sk, a že tieto majú odovzdať do 3 dní. Dňa 27.6.1995 podal Obvodný prokurátor Košice II na Obvodný súd Košice II obžalobu na žalobkyňu preto, že v presne nezistenom čase začiatkom roku XXXX v K. na W. ulici č. XX vo svojom byte sa vyhrážala V. V., nar. X.X.XXXX, aby odpredal svoj rodinný dom nachádzajúci sa v katastrálnom území obce M. ev. č. XXX, okres W. aj s príslušenstvom za cenu 1 mil. Sk podľa znaleckého posudku v hodnote najmenej 1.601.360,- Sk, a to pre V. S., nar. XX.X.XXXX, lebo inak zariadi u osôb z T. fyzickú likvidáciu jeho a jeho rodiny, v dôsledku čoho došlo aj k podpísaniu kúpnopredajnej zmluvy dňa X.X.XXXX . o prevode nehnuteľnosti a následne aj k uvoľneniu uvedeného rodinného domu pre V. S. s manželom, čím mala spáchať trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1, 2 písm. c) Trestného zákona.

Dňa 8.2.1999 podala Krajská prokuratúra v Košiciach na Krajský súd v Košiciach obžalobu na žalobkyňu preto, že po viacerých verbálnych vyhrážkach nebohého T. S., adresovaných V. V. pre nesplatenie pôžičky M. R., presne nezisteného dňa koncom mesiaca apríl alebo začiatkom mesiaca V. v obývačke svojho bytu na ul. W. č. XX v K., po predchádzajúcej vzájomnej dohode s nebohým T. S., spoločne sa vyhrážali V. V. fyzickou likvidáciou celej jeho rodiny prostredníctvom osôb ruskej národnosti, ak tento neodpredá svoj rodinný dom s príslušenstvom nachádzajúci sa v katastrálnom území obce M. č. XXX v okrese K. - okolie v hodnote 1.681.368,17 Sk manželke neb. T. S. V. S., v dôsledku čoho dňa X.X.XXXX. V. V. podpísal kúpnopredajnú zmluvu ohľadom vyššie uvedenej nehnuteľnosti, v ktorej kúpna cena vo výške iba 600.000,- Sk bola dopísaná dodatočne bez vedomia V. V., pričom vklad do katastra nehnuteľnosti pri uvedenej zmluve bol povolený až dňa X.XX.XXXX. s právnymi účinkami od XX.X.XXXX. Napriek tomu na ďalší nátlak nebohého T. S. obdržiac od toho za spomínaný dom s pozemkom len čiastku približne 200.000,- Sk, musel V. V. aj s rodinou už v letných mesiacoch roku XXXX opustiť rodinný dom a odsťahovať sa do podnájmu v K., teda spoločným konaním iného hrozbou násilia nútila, aby niečo konal a spôsobila mu takým činom značnú škodu, čím spáchala trestný čin vydierania vo forme spolupáchateľstva.

Krajská prokuratúra Bratislava podala na Krajský súd Bratislava obžalobu zo dňa 10.2.1999 na žalobkyňu preto, že dňa X.X.XXXX asi okolo XX hod. prišla s doposiaľ neznámym mužom, ktorý bol ozbrojený pištoľou a v hovorovej reči používal ruský prízvuk do bytu poškodenej Q. K. v K., ul. K. č. XX a požadovala od nej sumu 500.000,- Sk ako vrátenie dlžoby, ktorú u nej mal mať poškodenej syn K. K., pričom ju upozornila, že sa ničoho nebojí, lebo na polícii, prokuratúre, ako aj na súde má všetkých podplatených, má pod palcom aj T., ktorí môžu jej celú rodinu vystrieľať, ak jej požadovanú sumu do konca mesiaca nedá, pri tomto rozhovore neznámy muž ukázal pištoľ, ktorú mal za opaskom, na čo obv. F. zrazantnila svoju požiadavku s tým, že nežartuje a myslí to naprosto vážne, následne dňa X.X.XXXX asi okolo XX.XX hod. vo svojom byte poškodená Q. K. prevzala telefonický odkaz, v ktorom jej neznámy muž hovoriaci ruským prízvukom pripomenul, že uvedených 500.000,- Sk musí vyplatiť v priebehu 3 dní, teda spoločným konaním hrozbou násilia iného nútila, aby niečo konal, pričom takýto čin spáchala so zbraňou, čím spáchala trestný čin vydierania spolupáchateľstvom.

Žalobkyňa bola dňa XX.X.XXXX vzatá do väzby uznesením sudcu Okresného súdu Prešov sp. zn. Ntv 78/95, pričom návrh na vzatie do väzby bol spracovaný Krajskou prokuratúrou Košice pod č. 2Kv 74/95

dňa XX.X.XXXX a pôvodne adresovaný Obvodnému súdu Košice I. Žalobkyňa bola väzobne stíhaná od XX.X.XXXX do XX.X.XXXX.

Rozsudkom Okresného súdu v Žiline sp. zn. 3T/394/00-1562 bola žalobkyňa podľa § 226 písm. a) Trestného poriadku. spod obžaloby oslobodená vo vzťahu ku skutku, ktorý sa jej kládol za vinu ako trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1, 2 písm. c) Trestného zákona. účinného pred novelou vykonanou zákona č. 248/94 Z.z. vo forme spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť po vzájomnej dohode s nebohým T. S. spoločne vyhrážkami V. V. fyzickou likvidáciou celej jeho rodiny prostredníctvom osôb ruskej národnosti, ak neodpredá svoj rodinný dom s prísl. tak, ako bol v obžalobe popísaný a tiež bola oslobodená spod obžaloby za trestný čin kvalifikovaný ako trestný čin vydierania formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona k § 235 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa X.X.XXXX spolu s neznámym mužom sa mala vyhrážať poškodenej Q. K. tak, ako je v obžalobe popísané. Z odôvodnenia rozsudku v trestnej veci vyplýva, že proti obžalovanej Q.. K. F. neboli zabezpečené nijaké priame a nepriame dôkazy, ktoré by vytvárali ucelený reťazec, z ktorých by sa mohol vytvoriť bezpečný záver vylučujúci iné rozhodnutie, ako rozhodnutie o nevine obžalovanej. Súd ďalej uviedol, že zo spisového materiálu sú zistiteľné okolnosti spochybňujúce dodržanie práva na spravodlivý proces od samého počiatku obžalovanej Q., pričom poukázal na spôsob vedenia výsluchov, spôsob vylúčenia orgánov činných v trestnom konaní pri rozhodovaní o vzatí do väzby, k dôvodom oznamovania zrušenia termínu hlavného pojednávania a v neposlednom rade právo obžalovanej na spravodlivý proces spochybňuje aj samotná dĺžka trestného konania, keď prvoinštančný súd vyhlásil rozsudok 14.10.2004, pričom skutky boli spáchané v roku XXXX a XXXX. Na základe podaného odvolania Okresným prokurátorom v Žiline, rozhodol Krajský súd Žilina na verejnom zasadnutí dňa 26.7.2005 v trestnej veci Q.. F. tak, že odvolanie zamietol. S rozhodnutím súdu prvej inštancie sa stotožnil.

Na základe právne záväzne vysloveného názoru odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení č.k. 4Co/95/2012-513 zo dňa 25.1.2013, súd prvej inštancie mal ustáliť výsluchom strán základ nároku o náhradu nemajetkovej ujmy z hľadiska aplikácie Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj aplikácie ust. § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k procesne pasívne legitimovanému žalovanému. Ďalej ujasnil, že čl. 5 ods. 5 Dohovoru umožňuje odškodnenie obeti zatknutia alebo zadržania v rozpore so svojimi skoršími rozhodnutiami len za nezákonné zatknutie alebo zadržanie, a nie za celé trestné stíhanie. Zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby je podľa predpokladov odškodnenia ustanovených podľa § 5 zák. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v znení do 30.6.2004. Pri určení rozsahu odškodnenia podľa použitých predpisov mal prihliadať len na okolnosti prípadu v súvislosti s rozhodnutím o väzbe, nie aj v súvislosti s celým trestným stíhaním. S tým, že zároveň bolo povinnosťou súdu prvej inštancie sa vysporiadať aj s relevantnými argumentmi žalovaného o neprimeranosti odškodnenia priznanej náhrady nemajetkovej ujmy uplatnenej na základe dvoch rozdielnych hmotnoprávnych ustanovení, aj na rozsah odškodnenia v iných obdobných veciach.

Následne súd prvej inštancie poukázal na písomné stanovisko právneho zástupcu žalobkyne, ako aj na vyjadrenia na pojednávaniach, v ktorých uviedol, že z jeho pohľadu je právny základ nároku daný a táto skutočnosť nebola spochybňovaná. Vyplýva z väzobného trestného stíhania žalobkyne, ktorá nebola odsúdená, ale bola oslobodená, pričom čo sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy, táto nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná vo vzťahu k hornej hranici. Zadefinoval nárok na náhradu ujmy z titulu nezákonnej väzby, ktorú žalobkyňa vykonala v rámci trestného stíhania začatého obvinením na základe uznesenia OÚV PZ Košice II z 10.8.1995. Trestné konanie sa skončilo oslobodzujúcim rozsudkom potvrdeným odvolacím súdom. Žalobkyňa bola vzatá do väzby nezákonne, nepríslušným súdom a väzobne stíhaná bola od XX.X.XXXX do XX.X.XXXX.

Ďalej súd prvej inštancie poukázal na stanovisko žalovaného s tým, že žalovaný zdôraznil, že sa jedná o sporové konanie, v ktorom stranu zaťažuje bremeno tvrdenia. Z pohľadu žalovaného zo strany žalobkyne nedošlo v uvedení konkrétnej a zrozumiteľnej požiadavky na náhradu škody v jasne určenej výške, ktorá mala byť spôsobená žalobkyni konkrétnym, jasne a zrozumiteľne označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu. Poukázal na to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy možno priznať len za väzbu, nie za celé trestné stíhanie. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy za rozhodnutie o väzbe žalovaný s odkazom na § 23 zákona č. 58/1969 Zb. namietal premlčanie nároku. K neprimeranej dĺžke trestného konania žalovaný uviedol, že na tento nárok je potrebné aplikovať zákonnú úpravu podľa

zákona č. 514/2003 Z.z., avšak žalobkyňa neoznačila rozhodnutie, resp. inú listinu, z ktorých by vyplýval namietaný nesprávny úradný postup pre prijatie takéhoto záveru o existencii zbytočných prieťahov v konaní, resp. neprimeranej dĺžke konania. K nezákonnému obmedzeniu osobnej slobody v rozpore s čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd žalovaný uviedol, že pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že o väzbe rozhodoval nepríslušný súd, nie je možné na túto argumentáciu prihliadať, pretože rozhodnutie o vzatí do väzby nebolo neskôr zrušené, alebo zmenené. Vo vzťahu k oslobodzujúcemu rozsudku žalobkyne uviedol, že sa jedná o dôvody prednesené až na pojednávaní dňa 14.3.2011, pričom súd keď pripustil zmenu petitu žaloby vo vzťahu k výške uplatneného nároku nerozhodol zároveň o zmene dôvodov žaloby. Z tohto dôvodu žiadal žalobu zamietnuť.

Ďalej súd poukázal na okolnosti týkajúce sa preukázania závažnosti dôsledkov nezákonného stíhania a väzby žalobkyne na jej rodinný, osobný, spoločenský a profesionálny život, ktoré pretrvávajú a má to vplyv nielen na ňu, ale aj na jej príbuzných, a to aj do budúcna, o čom svedčí aj vydanie knižných publikácií „C.“ od X., „V.“ od X., či nepravdivé informácie zverejnené v W. týkajúce sa prípadu X. D.. Vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania právny zástupca žalobkyne sa nestotožnil s jej dôvodnosťou, ani s dôvodnosťou posudzovania základu nároku ako takého. Poukázal na to, že premlčanie je právne upravené v ust. § 101 Občianskeho zákonníka, ktorá premlčacia doba sa na daný prípad vzťahuje, o čom svedčí rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 31Cdo/619/2011, alebo rozsudok KS Žilina sp. zn. 7Co/2/2017. Na podporu priznania nemajetkovej ujmy za väzbu, ako aj za trestné stíhanie aj vo vzťahu k nároku vzniknutému podľa účinnosti zákona č. 58/1969 Z.z., žalobkyňa predložila nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016, ktorý sa zaoberá spornými otázkami významnými aj pre toto konanie. Súd ďalej poukázal aj na písomné vyjadrenie žalobkyne, ktoré predniesla na súdnom pojednávaní, v ktorom uviedla, že od doby čo bola vzatá do väzby, uplynulo už XX rokov (pojednávanie dňa 4.4.2017) a toľko rokov žalobkyňa čaká na spravodlivosť. Do väzby bola vzatá nezákonným a nepríslušným súdom a vo väzbe zotrvala pol roka. Trestné stíhanie trvalo XX alebo XX rokov a doposiaľ sa žalobkyni nedostalo adekvátneho ospravedlnenia. Oslobodzujúci rozsudok, ktorý si žalobkyňa váži, väčšina ľudí z jej okolia ho vôbec neregistruje. Vzatie do väzby a trestné stíhanie trvajúce roky sa negatívne odzrkadlilo na jej rodinnom živote, keď jej Y. dlhoročne pôsobiaci v Q. neuniesol takúto nespravodlivosť a dostal porážku, zomrel predčasne a nedožil sa jej oslobodenia. Ďalej tieto skutočnosti ovplyvnili žalobkyňu ako ženu a matku, nemohla otehotnieť, po otehotnení skončila na rizikovom tehotenstve a hrozil jej predčasný pôrod, ktorý sa nakoniec aj stal. Žalobkyňa porodila o mesiac skôr. Z uvedeného dôvodu sa rozhodla nemať viac detí aj s poukázaním na riziko trestu, ktorý jej hrozil. Uvedené ovplyvnilo aj jej manželský život a vzťahy v rodine, bola vnímaná ako čierna ovca. Situácia ovplyvnila aj zdravie žalobkyne a to tak psychické, ako aj fyzické. Žalobkyňa má nábeh na astmu na psychickom základe, opakované problémy s močovými cestami, vysoký tlak. Svoju osobu vníma na okraji spoločenského postavenia po porovnaní sa so svojimi spolužiakmi, z ktorých napr. je W.. Ďalší zásah do jej života bol na spoločenskej úrovni, žalobkyňa bola úspešná, budovala si klientelu a po prepustení mala problém s prácou. Bola vnímaná ako problémová osoba. Negatívne ju vnímalo aj okolie, susedia, rodičia boli nútení odsťahovať sa z miesta bydliska. S takouto stigmou sa žalobkyňa vyhýbala spoločenskému životu rovnako, ako aj jej manžel - R.. Informácie o väzobnom stíhaní a o celom prípade žalobkyne sú súčasťou verejného šírenia či už prostredníctvom televíznych reportáží, kníh, ako aj internetu. Samotný pobyt vo väzbe bol pre žalobkyňu neopísateľne strašný. Prežívala pocity zúfalstva, ponižovanie, v tom čase bola prvá advokátka vzatá do väzby. Uvedené vyplýva aj z výpovedí vypočutých svedkov.

2. Následne súd prvej inštancie citoval ust. § 5 ods. 1, § 9 ods. 1, § 10, § 20 zák. č. 58/1969 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len zákona č. 58/1969 Zb.), ďalej čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovoru), čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len listiny), čl. 46 ods. 3 ústavného zákona č. 460/2012 Zb. (ďalej len ústavy), ďalej § 101 Občianskeho zákonníka a uviedol, že nárok na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo skončené oslobodením spod obžaloby, nie je daný len podľa čl. 36 ods. 3 listiny, ale predovšetkým v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak sa pôvodné podozrenie nepotvrdí, musí mať osoba, ktorá bola povinná podrobiť sa úkonom orgánov činných v trestnom konaní záruku, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nespáchala, dostane sa je odškodnenia za všetky úkony, ktorými bola neoprávnene podrobená, v opačnom prípade nie je možné v právnom štáte trvať na povinnosti jednotlivca znášať obmedzenia v rámci trestného stíhania. Aj napriek dôslednému dodržiavaniu prezumpcie neviny predstavuje každé trestné konanie významný zásah do osobného života osoby trestne stíhanej a negatívne sa dotýka jej cti i dobrej povesti zvlášť v dobe, kedy majú média ovplyvňujúce verejnú mienku a náladu spoluobčanov

ešte pred oznámením obvinenia jasné v tom, kto je za údajnú trestnú činnosť zodpovedný. Zásah je o to intenzívnejší, ak sa následne preukáže, že sa skutok nestal, alebo nebol trestným činom.

Prípad žalobkyne, a to od vznesenia obvinenia a následného vzatia do väzby spadá do obdobia zákonnej úpravy zákona č. 58/1969 Zb., ktorý na rozdiel od novej právnej úpravy účinnej od 1.7.2004 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, neobsahoval ustanovenie o náhrade nemajetkovej ujmy. Súd však nie je viazaný právnou kvalifikáciou nároku a nárok uplatnený žalobkyňou je možné posúdiť aj podľa medzinárodných dohovorov, a to príslušných článkov dohovoru, ktorý je v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a má prednosť pred zákonom, ak zabezpečuje väčší rozsah ústavných práv a slobôd. Prednosť medzinárodnej zmluvy pred zákonom znamená ústavný príkaz adresovaný súdu aplikovať ex offo na daný prípad priamo relevantné ustanovenia medzinárodnej zmluvy, a to za predpokladu, že sú splnené všetky podmienky vyplývajúce z uvedeného ústavného článku. Nárok na náhradu škody za predchádzajúce nezákonné pozbavenie osobnej slobody zaručuje nielen vnútroštátna úprava - v prejednávanej veci zákona č. 58/1969 Zb., v súčasnosti už neaktuálny, nahradený zákona č. 514/2003 Z.z., vykonávajúci čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 5 ods. 5 dohovoru.

Z dôvodu procesnej ekonomiky sa súd zaoberal vznesenou námietkou premlčania žalovaným s poukazom na ust. § 23 zákona č. 58/1969 Zb., podľa ktorého premlčacia lehota by tak mala byť 1-ročná a plynula by od právoplatnosti rozsudku, ktorým bola žalobkyňa oslobodená, pričom do podania žaloby by táto premlčacia lehota uplynula. S takýmto právnym názorom žalovaného sa súd prvej inštancie nestotožnil. Z pohľadu súdu je celkom vylúčené, aby sa nárok, ktorý nie je upravený zákonom č. 58/1969 Zb. mohol premlčať podľa zásad upravených práve v tomto zákone. Tento zákon nepozná náhradu nemajetkovej ujmy, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vyplýva v prípade nemajetkovej ujmy spôsobenej väzbu na základe rozhodnutia o vzatí do väzby, ak bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený, výlučne z čl. 5 ods. 5 dohovoru, pričom tento dohovor neobsahuje osobitnú úpravu premlčania nároku. Z toho dôvodu je nutné aplikovať všeobecnú premlčaciu dobu 3 roky podľa § 101 Občianskeho zákonníka, a to nielen za použitia § 20 zákona č. 58/1969 Zb., ktorý stanovuje, že pokiaľ nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom, z ktorého znenia vyplýva, že keďže zákon č. 58/1969 Zb. upravuje iba náhradu škody, nie je možné na premlčaciu lehotu pri náhrade nemajetkovej ujmy použiť ust. § 23 zákona č. 58/1969 Zb., ale uvedené vyplýva aj z rozhodnutia Veľkého senátu Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 31Cdo/619/2011, že použitie § 101 Občianskeho zákonníka sa deje „v intenciách § 26 zákona č. 82/1998 Sb., čo je obdoba § 20 zákona č. 58/1969 Zb. Z pohľadu súdu je takýto názor úplne logický a súd nepovažoval nárok žalobkyne za premlčaný. Právoplatný oslobodzujúci rozsudok sp. zn. 3T/394/00 z 26.7.2005 a žaloba bola podaná dňa 24.10.2007.

K spornosti nároku žalobkyne súd prvej inštancie uviedol, že dovolací súd v uznesení sp. zn. 6Cdo/37/2012 uviedol, že prvoinštančný ani odvolací súd si neustálili, za čo vlastne žalobkyňa odškodnenie požaduje a z jeho zdôvodnenia vyplýva, že nárok zdôvodnený čl. 5 ods. 5 dohovoru umožňuje odškodnenie obeti zatknutia alebo zdržania len za nezákonné zatknutie alebo zadržanie (väzbu) a nie za ich celé trestné stíhanie. V nadväznosti na to právny zástupca žalobkyne predložil nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý riešil obdobný prípad, dokonca sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom bol totožný ako žalovaný, na ktoré skutkové okolnosti obdobnej veci poukázal s tým, že uzavrel, že ústavný súd v uvedenej veci uviedol, že ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania skončeného oslobodením spod obžaloby (či zastavením trestného stíhania) je potrebné hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny, ale vo všeobecnej rovine aj v princípoch materiálneho štátu. Nestotožnil sa s argumentáciou žalovaného v tomto konaní spočívajúcou v tom, že je potrebné dôsledne rozlišovať právo osoby, ktorej trestné stíhanie bolo skončené inak, než právoplatným odsúdením, na náhradu škody a na náhradu nemajetkovej ujmy. Bolo by v rozpore s princípom dôvery občana v právo, ktorý je súčasťou komplexu formujúceho princípy materiálneho právneho štátu, ak by mal byť jednotlivec zbavený nároku na náhradu nemajetkovej ujmy len na základe nevyjasnenej koncepcie rozsahu pojmu škoda v právnom poriadku v jeho norme prijatej v období, keď základnému právu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátu bol pripisovaný iný obsah, než mu je pripisovaný dnes, ústavným poriadkom demokratického štátu. Vo vzťahu k primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy ústavný súd uviedol, že právna úprava zákona č. 58/1969 Zb. výslovne nestanovuje kritéria na určenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, na rozdiel od aktuálnej právnej úpravy zákona č. 514/2003 Z.z. ust. § 17 účinného od

1.1.2009. Zdôraznil však, že primeranosť výšky musí zohľadňovať osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Poukázal na rozhodovaciu prax všeobecných súdov napr. v Českej republike (rozhodnutie NS ČR sp.zn. 30Cdo/2357/2010 uverejnený v zbierke súdnych rozhodnutí pod R 52/2012).

Súd prvej inštancie vychádzajúc z právne záväzného názoru najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/37/2012 a aplikujúc nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 754/2016 (čl. 2 ods. 2 Civilného sporového poriadku), považoval základ nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonne vykonanú väzbu, ako aj za nezákonné trestné stíhanie za daný. Nárok žalobkyne vyplýva z ústavy a medzinárodných dohovorov. Na premlčanie aplikoval všeobecnú premlčaciu lehotu v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka a nárok vyhodnotil ako nepremlčaný.

3. Vo vzťahu k výške náhrady nemajetkovej ujmy za trvanie väzby a vedenie trestného stíhania uviedol, že žalobkyňa bola vo väzbe pol roka od XX.X.XXXX do XX.X.XXXX a trestné stíhanie sa začalo vznesením obvinenia zo dňa XX.X.XXXX a bolo skončené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom dňa XX.X.XXXX, t.j. XX rokov. Trestné stíhanie a väzba mali silný dopad na jej osobný, osobnostný, rodinný, profesijný a spoločenský život. Žalobkyňa bola bezúhonnou mladou osobou, mala vybudovanú slušnú profesijnú kariéru ako bývalá B. V. B. v K., neskôr uznávaná a vyhľadávaná P.. Požívala spoločenskú prestíž a zahájenie trestného stíhania veľmi rýchle zasiahlo takmer do všetkých jej istôt. Osoby, ktoré verili v nevinu žalobkyne v prevažnej miere prestali v ňu veriť po tom, ako bola vzatá do väzby a dlhoročne trestne stíhaná. Oslobodzujúci rozsudok však nemal na vnímanie okolia s výnimkou osôb blízkych, ktoré jej neprestali veriť, podstatný dopad. V neposlednom rade o intenzite zásahu vypovedali aj svedecké výpovede v konaní vypočutých svedkov tak, ako osobu žalobkyne v priebehu rokov trestného stíhania vnímali. V čase začatia trestného stíhania bola žalobkyňa mladou ženou vo veku cca XX rokov, ktorá bola okolím vnímaná ako veselá, priateľská, spoločenská, atraktívna žena, uznávaná a vyhľadávaná advokátka. V priebehu rokov trestného stíhania sa osoba žalobkyne z pohľadu vnímania vonkajšieho sveta zmenila na podozrievavú, zatrpknutú, spoločnosti sa strániacu ženu, ktorej ako keby na sebe už nezáležalo. V tomto je možné badať neprimeraný zásah trestného stíhania do jej osobnej a osobnostnej sféry. Ďalej je zrejmý aj zásah do rodinného života, kde žalobkyňa predovšetkým zdôrazňovala, aký následok malo vedenie nezákonného trestného stíhania a nezákonná väzba na jej Y., dlhoročne uznávaného B., ktorý neuniesol nespravodlivosť páchanú na žalobkyni, po náhlom ochorení predčasne zomrel a nedožil sa jej oslobodenia. Súd nemal vážnejšie pochybností uveriť tvrdeniam žalobkyne, že trestné stíhanie mohlo takto vážne zasiahnuť do jej rodinného života. I napriek pochybnostiam žalovaného, že nie je možné preukázať vzťah príčinnej súvislosti medzi trestným a väzobným stíhaním žalobkyne a smrťou jej Y., takúto súvislosť vnímalo aj okolie žalobkyne a nie je ťažké uveriť tomu, že Y.alobkyne ako dlhoročný B. vnímal udalosti okolo jeho F. veľmi intenzívne. So zásahom do rodinnej sféry úzko súvisí aj zásah do spoločenskej sféry života žalobkyne, ktorá sa prakticky zo dňa na deň stala osobou nežiadúcou a podozrivou oproti obdobiu spred začatia trestného stíhania, keď bola vnímaná ako veľmi schopná a úspešná W.. Od žalobkyne sa odvrátili priatelia a známi z W., prišla o renomé a početnú klientelu, jej kariéra sa zrútila, začala mať aj finančné a existenčné problémy. Uvedené informácie vyplynuli z výpovede vypočutých svedkov, na ktorý obsah súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia rozhodnutia poukázal. V priebehu trestného stíhania sa žalobkyni narodilo dieťa a o okolnostiach súvisiacich s trestným stíhaním majúcich negatívny dopad na tehotenstvo a zdravie žalobkyne svedčí už predložená gynekologická správa, ako aj výpoveď svedkyne V. Y.. Žalobkyňa veľmi citlivo vnímala aj to, že až doposiaľ napriek oslobodzujúcemu rozsudku spred viac ako XX rokov je jej meno súčasťou rôznych publikácií, článkov, demagogických tvrdení, kde sa verejnosti nepodsúva to, že bola oslobodená. To bude v konečnom dôsledku mať veľmi negatívny vplyv aj do budúcna na potomkov žalobkyne, na jej syna a jeho potomkov. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že má tiež vedomosť o masovo šírených informáciách o žalobkyni, a to aj v súčasnosti, napr. v dokumentárnom cykle V., kde jedna časť je venovaná osobe neb. T. S. a v tejto súvislosti je spomínaná aj žalobkyňa, pričom z kontextu nevyplýva tá súvislosť, že žalobkyňa bola nevinná a konania, ktoré jej boli kladené za vinu sa v skutočnosti nedopustila.

K okolnostiam prežívania väzby súd prvej inštancie nepochyboval o tom, aký negatívny dopad má samotné držanie vo väzbe a aký závažný zásah výkon väzby sám o sebe spôsobí na základných právach, slobodách a dôstojnosti zadržanej osoby. Spôsobí stres, neistotu, úzkosť, poníženie a zúfalstvo tak, ako to žalobkyňa popísala. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobkyňa bola bezúhonnou osobou pohybujúcou sa na opačnej strane zákona, keď v období pred začatím trestného stíhania

ako sudkyňa bola osobou poverenou autoritatívne rozhodovať o sporných záležitostiach a „rozdávať spravodlivosť“, neskôr ako advokátka poskytovala právne služby klientom, teda sa od nej očakávalo, že bude ctiť a dodržiavať zákon. Po vzatí do väzby sa ocitla na opačnej strane spoločenského rebríčka, bola konfrontovaná s hanbou a odsúdením.

Vo vzťahu k výške priznanej náhrady škody súd vychádzal z právneho názoru vyplývajúceho z nálezu ústavného súdu sp.zn. III. ÚS 754/2016, v zmysle ktorého právna úprava zákona č. 58/1969 Zb. výslovne nestanovovala kritéria na určenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy na rozdiel od aktuálnej právnej úpravy s tým, že túto právnu úpravu nie je možné v predmetnej veci aplikovať. Ústavný súd vyslovil, že neprimeranou náhradou nie je odškodnenie za XX mesiacov trestného stíhania v sume 620,- eur za mesiac a dal do pozornosti aj rozhodovaciu prax všeobecných súdov iného členského štátu. Súd prvej inštancie stanovil odškodnenie za dobu trvania väzby v hornej hranici odškodnenia, zohľadniac okolnosti prípadu predovšetkým z negatívneho dopadu na osobný život žalobkyne, na životné podmienky a život prežitý počas trvania väzby, dopad na profesijný život žalobkyne, jej spoločenskú povesť a česť a v neposlednom rade aj na poškodenie zdravia. Z titulu nároku za odškodnenie za čas trvania väzby na hornej hranici priznal sumu 60,- eur/deň, pričom vychádzal z dĺžky mesiaca 30 dní a za dobu trvania väzby X mesiacov, priznal odškodnenie za väzbu vo výške 10.800,- eur. Zohľadnil, že v danom prípade trestné stíhanie žalobkyňu poškodilo a vyšla z neho po takmer XX rokoch s rozvráteným profesijným, rodinným, spoločenským i osobným životom. Súd uviedol, že pokiaľ uznal, že ak tak k závažnému zásahu do prirodzených práv človeka skutočne došlo, avšak na odškodnenie nemajetkovej ujmy priznal len nepatrnú čiastku, pôsobí to až cynicky, bez citu pre elementárnu spravodlivosť. Deklarovaná ujma spočívajúca v strate prestíže, kariéry, ovplyvnenia rodinného, spoločenského života a znehodnotenia zdravia s tým spojeného, k tomu súd uviedol, že povinnosti náhrady nie je možné sa vyhnúť a štát nemôže bagatelizovať závažnosť ujmy priznaním neprimerane nízkej náhrady, pretože takéto konanie je potrebné považovať za obchádzanie zákona i jeho účelu. Zákonná úprava o zodpovednosti štátu za škodu zaväzuje štát absolútne, objektívne a je nevyhnutné, aby vzniknutú škodu nahradil v maximálnej možnej miere.

Vo vzťahu k výške náhrady za trestné stíhanie súd uviedol, že vychádzal zo závažnosti skutku, lebo voči žalobkyni bolo vedené trestné stíhanie pre podozrenie z trestného činu vydierania podľa § 9 ods. 2 k § 235 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona, kde v čase vznesenia obvinenia bola trestná sadzba až 8 rokov). Podľa aktuálnej právnej kvalifikácie by sa jednalo o zločin ako úmyselný trestný čin, za ktorý zákon stanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou 5 rokov. Súd ďalej zdôraznil, že prihliadal na to, že trestné stíhanie žalobkyne malo počiatok práve v súvislosti s výkonom jej profesie. Ďalšou okolnosťou bola dĺžka trestného stíhania, ktoré trvalo od XX.X.XXXX do právoplatného skončenia konania oslobodením žalobkyne spod obžaloby dňa XX.X.XXXX. Trestné stíhanie trvalo bez cca 2 týždňov XX rokov. Právna prax vychádza z poznatkov, že s predlžujúcou sa dĺžkou konania sa vytráca základný vzťah medzi trestným činom a ukladaným trestom. V prípade oslobodenia spod obžaloby však vzniká paradox - s predlžujúcou sa dobou od okamžiku zahájenia trestného stíhania do vynesenia právoplatného oslobodzujúceho rozsudku, sa znižuje záujem nezúčastnených osôb za stavu súčasného utvrdzovania sa ich presvedčenia o morálnej závadnosti stíhanej osoby. Ak je trestným stíhaním určitá osoba dehonestovaná, presvedčuje v rámci sociálnych väzieb dlhotrvajúce trestné stíhanie jej okolie o dôvodnosti trestného stíhania a správnosti postupu štátu. O to ťažšie nakoniec sa vyvrátia zasiate pochybnosti. Za situácie, kedy je P. sám trestne stíhaný, stráca jeho činnosť na dôveryhodnosti. Súd prvej inštancie ďalej poukázal opäť na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 754/2016, v ktorom konaní ústavný súd považoval za primeranú čiastku odškodnenia za 52 mesiacov trestného stíhania sumu 620,- eur za mesiac, čo je v prepočte 20,- eur za deň, pričom sa jednalo o pracovníka odboru hraničnej kontroly úradu hraničnej a cudzineckej polície stíhaného pre obvinenie pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody, nejednalo sa o masívnu medializáciu prípadu a trestné stíhanie trvalo cca 5 rokov. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie v danom prípade za adekvátnu výšku odškodnenia považoval sumu 50,- eur za deň trvania trestného stíhania s tým, že jeho výpočet je len indikatívny, keďže nárok je vyložene otázkou posúdenia súdu, a preto ho nevymedzil číselne s matematickou presnosťou. Vychádzajúc z dĺžky trvania trestného stíhania cca XX rokov a priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sumou 50,- eur za deň, za primeranú náhradu súd prvej inštancie považoval 180.000,- eur (50 x 30 = 1.500 x 12 = 18.000 x 10 = 180.000,- eur). K uvedenému súd prvej inštancie pripočítal priznanú náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu vo výške 10.800,- eur, a preto celkom z titulu uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznal žalobkyni 190.800,- eur. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol, lebo žalobkyňa sa domáhala náhrady vo výške 1.000.000,-

eur vo vzťahu k aplikácii právnych názorov vyslovených v rozhodnutiach iných súdov, z ktorých súd vychádzal, ktorú sumu považoval za neprimerane vysokú. Ďalej súd prvej inštancie zamietol nárok aj vo vzťahu k nároku na priznanie úroku z omeškania, nakoľko žalovaný sa do omeškania nedostal. Rozhodnutie o výške uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy záviselo od posúdenia súdu, a preto v tejto časti žaloba nebola dôvodná a žalovaný sa dostane do omeškania až potom, ak si nesplní povinnosť uloženú mu právoplatným súdnym rozhodnutím.

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ust. § 262 v spojení s § 251 a § 255 Civilného sporového poriadku tak, že žalobkyni, ktorá bola v konaní úspešná v kontexte s charakterom konania, kde výška nemajetkovej ujmy závisela od posúdenia súdu, priznal plnú náhradu trov konania od neúspešného žalovaného.

4. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku - výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, odvolanie právny zástupca žalobkyne. Namietal nesprávne skutkové zistenia, vrátane nesprávneho právneho posúdenia. Nesúhlasil s výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Poukázal na to, že rozsudkom odvolacieho súdu sp. zn. 4Co/74/2011 z 2.12.2011 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 230.000,- eur. Plynutie času, následky utrpenia žalobkyne z nezákonného väzobného stíhania sa nijako nezmenšujú, ale naopak, kumulujú a zväčšujú. Namietal nedostatočné odškodnenie za nezákonnú väzbu, ktoré vychádza len mechanicky z počtu dní väzby a paušálnej sadzby odškodnenia za každý jeden deň väzby. Následky, ktorých odškodnenia sa žalobkyňa domáha vo všetkých oblastiach jej osobného, rodinného, profesionálneho a celkového spoločenského života nemohli skončiť, ani zaniknúť jej prepustením z väzby, ani skončením trestného stíhania, ani oslobodením, na ktoré skutočnosti opakovane poukázala v rámci svojich prednesov, vyplývajú z vykonaných svedeckých výpovedí a predložených listinných dôkazov. Následky väzby a väzobného stíhania žalobkyňa pociťuje a stretáva sa s nimi doposiaľ, s ktorými sa bude musieť vyrovnať do konca života. Priznané odškodnenie za väzbu vo výške 10.800,- eur spolu s väzobným trestným stíhaním vo výške 190.800,- eur považoval za extrémne nízke, nezodpovedajúce konkrétnym okolnostiam jej väzobného stíhania, najmä osobným pomerom, keď bola väzobne stíhaná ako advokátka v súvislosti s výkonom advokácie. Navrhol zmeniť napadnutý rozsudok v zamietavom výroku a priznať náhradu nemajetkovej ujmy nad sumu 190.800,- eur v rámci žalovanej sumy 1.000.000,- eur. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalovaný. Namietal vyhovujúci výrok a výrok o trovách konania z dôvodu, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Uviedol, že v danej veci sa jedná už o tretí rozsudok súdu prvej inštancie, pričom predchádzajúce dva rozsudky boli odvolacím súdom zrušené. Okrem toho bolo vydané jedno zrušujúce rozhodnutie najvyššieho súdu práve v otázkach relevantných pre aktuálny stav konania, ktoré sa týkajú nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Za relevantné považoval žalovaný uznesenie Krajského súdu v Prešove č.k. 4Co/95/2012-513 zo dňa 25.1.2013 a jemu predchádzajúce uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/37/2012 zo dňa 31.7.2012. Uvedeným uznesením najvyššieho súdu bol zrušený rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/74/2011 zo dňa 2.12.2011, ktorým bol potvrdený rozsudok OS Prešov č. k. 9C/92/2007-377 zo dňa 4.5.2011 o uložení povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 230.000,- eur. Žalovaný považoval za nevyhnutné na účely odvolania poukázať na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/37/2012 zo dňa 31.12.2012 s tým, že uviedol, že po zrušení rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, ktorého právnym názorom dovolacieho súdu bol odvolací súd viazaný, odvolací súd v uznesení č.k. 4Co/95/2012-513 zo dňa 25.1.2013, z právneho názoru vychádzal. Za tohto stavu ostal nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch 230.000,- eur a bolo úlohou súdu prvej inštancie posúdiť dôvodnosť uplatneného nároku v súlade s právnymi názormi dovolacieho a odvolacieho súdu, jednoznačne identifikovať zásah, v súvislosti s ktorým si žalobkyňa uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ďalej bolo povinnosťou rešpektovať názor, že náhradu nemajetkovej ujmy je možné priznať len za nezákonné zadržanie alebo zatknutie, teda len za väzbu a pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy zohľadniť len následky väzby a rozhodnutie riadne odôvodniť. V časti konkrétnej sumy poukázal na prípad Winkler proti Slovenskej republike, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 17.7.2012, v ktorom bolo ústavným súdom priznané

primerané zadosťučinenie v sume 2.400,- eur a Európsky súd pre ľudské práva priznal náhradu vo výške 8.000,- eur. Žalovaný zdôraznil, že súd prvej inštancie bol viazaný právnym názorom odvolacieho súdu v zmysle ust. § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, i právnym názorom dovolacieho súdu podľa § 455 Civilného sporového poriadku. Tieto zákonné príkazy absolútne nerešpektoval, ignoroval ich a žalobkyni po nevyjasnení titulu uplatneného nároku, či ním je väzba alebo trestné stíhanie, priznal náhradu nemajetkovej ujmy osobitne za XX-ročné trestné stíhanie v sume 180.000,- eur a okrem toho osobitne i náhradu nemajetkovej ujmy za X mesiacov väzby v sume 10.800,- eur. Vo vzťahu k otázke kasačnej záväznosti rozhodnutí nadriadených súdov poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/155/2011 zo dňa 21.12.2011. Odvolací súd, ako aj dovolací súd jednoznačne vyjadrili názor, že nie je možné priznať odškodnenie nemajetkovej ujmy za samotné trestné stíhanie, ale len za pozbavenie osobnej slobody (teda za väzbu). Žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu na výzvu súdu opakovane vyjadrila, že si neuplatňuje nárok osobitne za trestné stíhanie. Napriek tomu jej bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie v sume takmer 20 násobne presahujúcej sumu, ktorá jej bola priznaná za väzbu. Vysporiadanie sa s týmto stavom predpokladá len zrušenie alebo zmenu napadnutého rozsudku. Z tohto dôvodu žalovaný namietal, že napadnutý rozsudok trpí vadou konania, ktorá mohla mať (a nepochybne i mala) za následok nesprávne rozhodnutie vo veci spočívajúce v nerešpektovaní záväzného právneho názoru odvolacieho a dovolacieho súdu, čo dokladá odvolací dôvod vyplývajúci z ust. § 365 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku. Okrem toho postup súdu prvej inštancie spočívajúci v nerešpektovaní právneho názoru odvolacieho a dovolacieho súdu, vyjadreného k tej istej právnej veci, predstavuje aj procesný postup, ktorý znemožňuje strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, t.j. právo žalovaného disponovať právoplatným rozsudkom vo veci, ktorý bude v súlade s vysloveným právnym názorom dovolacieho a odvolacieho súdu, na základe ktorého by bolo dlhoročné konanie právoplatne skončené. Takýto postup priamo zasahuje do zásady právnej istoty, a teda predstavuje i porušenie práva na spravodlivý proces a zakladá odvolací dôvod vyplývajúci z ust. § 365 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku. Ďalej poukázal na to, že bolo povinnosťou súdu prvej inštancie vymedziť základ uplatneného nároku, teda či sa jedná o nárok za väzbu, za trestné stíhanie, alebo za dĺžku konania a podobne. Žalobkyňa v písomnom podaní zo dňa 15.5.2017 uviedla, že sa nedomáha náhrady za samotné trestné stíhanie, ani za dĺžku konania. Nemajetkovú ujmu si po rozšírení žaloby uplatnila vo výške 1.000.000,- eur s prísl. ako náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu podľa čl. 5 ods. 5 dohovoru. Prehlásila, že sa nedomáha náhrad podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Toto podanie žalovaný považoval za opravu, či doplnenie žaloby podľa § 129 Civilného sporového poriadku, ktorým sa malo definitívne ustáliť, čo je predmetom konania, teda, o aký nárok ide, s akým zásahom si žalobkyňa uplatňuje právo na náhradu nemajetkovej ujmy. Týmto podaním žalobkyňa jednoznačne identifikovala a označila rozhodnutie o väzbe za titul uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Zároveň žalobkyňa výslovne uviedla, že si neuplatňuje právo na akúkoľvek náhradu osobitne za samostatné trestné stíhanie, ani za jeho dĺžku. Tým vymedzila nárok na náhradu škody za nezákonnú väzbu. Právny zástupca žalobkyne však na pojednávaní dňa 19.9.2017 predniesol pomerne komplikovaný právny konštrukt hovoriaci o tom, že bez vznesenia obvinenia nemôže byť väzba, resp., že väzba je súčasťou trestného stíhania. Na tomto vyjadrení, ktoré žalobkyňa doručila súdu dňa 23.10.2017, zopakovala právny názor právneho zástupcu, podľa ktorého väzba neexistuje bez trestného stíhania s tým, že ak tvrdí, že si uplatňuje nárok za väzbu, uplatnila si ho za celé trestné stíhanie, keďže je integrálnou súčasťou väzby. S týmto právnym názorom sa žalovaný nestotožnil, lebo je v rozpore s právnym názorom uvedeným v zrušujúcich rozhodnutiach, ktoré vyjadrili nadriadené súdy. Ďalej žalovaný poukázal na to, že súd prvej inštancie, ak osobitne priznal nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe a osobitne nárok na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia alebo nezákonným rozhodnutím (teda za trestné stíhanie), nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušenia práva na spravodlivý proces. Súd žalovaného o tomto právnom posúdení neoboznámil, žalovaný nemohol vo vzťahu k nároku spojeného s trestným stíhaním uplatniť prostriedky procesnej obrany a nemohol sa k nároku vyjadriť. Uvedené skutočnosti podľa názoru žalovaného zakladajú odvolací dôvod vyplývajúci z ust. § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku. Ďalej poukázal na to, že priznanie nároku strane sporu, ktorý si neuplatnila, resp. postup súdu, pri ktorom neprípustným spôsobom nahrádza dispozičné oprávnenie žalobcu a uplatnený nárok rozdeľuje, kategorizuje, či nanovo definuje, považoval žalovaný za inú vadu konania, ktorá mohla mať a v danom prípade i mala za následok nesprávne rozhodnutie, čo zakladá odvolací dôvod vyplývajúci z ust. § 365 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku. Osobitne z výroku o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy za samotné trestné stíhanie žalovaný poukázal na ust. § 20 zákona č. 58/1969 Zb., ktorý odkazuje v prípade, že v osobitnom právnom predpise nie je ustanovené inak, na právnu úpravu vyplývajúcu z

Občianskeho zákonníka. Ďalej poukázal na ust. § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka s tým, že uviedol, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy aplikáciou čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny nie je možné. Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy, sa práva domáhať podľa čl. 46 ústavy je možné len v medziach zákona, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Vo vzťahu k právu na náhradu škody nezákonným rozhodnutím súdu podľa § 36 ods. 3 listiny platí ods. 4, podľa ktorého podmienky a podrobnosti ustanoví zákon. Keďže zákon č. 58/1969 Zb. neumožňuje pre prípad odškodnenia nemajetkovej ujmy, nepatrí takéto právo ani podľa čl. 46 ods. 3 ústavy, ani podľa čl. 36 ods. 3 listiny. Odškodnenie nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie podľa zákona č. 58/1969 Zb. neumožňuje ani aplikácia čl. 5 ods. 5 dohovoru. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie nie je možné ani priamou aplikáciou tohto článku dohovoru, keďže ten umožňuje odškodnenie obeti zatknutia alebo zadržania, ktoré by boli realizované v rozpore s čl. 5 dohovoru. Súd prvej inštancie i napriek týmto úvahám žalobkyni priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, a preto podľa názoru žalovaného vec nesprávne právne posúdil, a to nesprávnou aplikáciou ust. čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny, ktoré priamo neupravujú právo na náhradu nemajetkovej ujmy, ale odkazujú na zákon, ktorý odškodnenie nemajetkovej ujmy neumožňuje. Súd neaplikoval korektne § 20 zákona č. 58/1969 Zb. a § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čo zakladá odvolací dôvod vyplývajúci z ust. § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku. Ďalej žalovaný namietal, že napadnuté rozhodnutie je v tejto časti absolútne nepreskúmateľné, lebo nie je zrejmé, aké ustanovenia súd aplikoval, ako ich vykladal, okrem reprodukovania záverov ústavného súdu, konkrétne v bodoch 61 a 62 odôvodnenia, absentuje akákoľvek právna úvaha. Z uvedeného podľa názoru žalovaného vyplýva, že akékoľvek právne úvahy a závery v týchto častiach napadnutého rozhodnutia chýbajú, čo zakladá odvolací dôvod vyplývajúci z ust. § 365 ods. 1 písm. b), resp. d) Civilného sporového poriadku. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie nerešpektoval záväzné právne názory odvolacieho súdu v uznesení č.k. 4Co/95/2012-513 zo dňa 25.1.2013, najvyššieho súdu v uznesení sp. zn. 6Cdo/37/2012 zo dňa 31.7.2012, ale neprípustným spôsobom uprednostnil právny názor vyjadrený v náleze ústavného súdu, ktorý v žiadnom prípade nie je možné považovať za ustálenú rozhodovaciu činnosť súdov, práve naopak, ide o exces, jednorazové rozhodnutie a ak existujú ďalšie, sú vydané len s odkazom na tento jediný nález. Poukázal na princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 2 ods. 2 Základných princípoch Civilného sporového poriadku, ako aj zdôraznil, že bolo povinnosťou súdu prvej inštancie rešpektovať pre neho záväzný právny názor dovolacieho súdu.

Podľa názoru žalovaného, priznanie náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb., nie je možné ani za väzbu z titulu rozhodnutia o väzbe podľa § 5 zákona č. 58/1969 Zb. Žalovaný si je vedomý toho, že v tejto otázke bol súd prvej inštancie viazaný právnym názorom nadriadených súdov, osobitne odvolací dôvod k tejto otázke uplatnil len pre to, aby mohol byť predmetom ďalšieho skúmania na nadriadenom odvolacom, prípadne neskôr dovolacom súde. Podľa znenia zákona č. 58/1969 Zb. je možné priznať náhradu len skutočnej škody a ušlého zisku, resp. škodu na zdraví. Akékoľvek iné právne posúdenie by smerovalo k rozhodnutiu contra legem. Ďalej poukázal na čl. 154c ods. 1 ústavy s tým, že uviedol, že medzinárodné dohovory, medzi ktoré patrí i dohovor, ktorého čl. 5 ods. 1 zaručuje právo na slobodu a bezpečnosť, zakazuje akékoľvek pozbavenie osobnej slobody, okrem prípadov uvedených v písm. a) až f). Žalovaný bol toho názoru, že pozbavenie osobnej slobody v prípade žalobkyne bolo uskutočnené v súlade s čl. 5 ods. 1 dohovoru. V zmysle čl. 5 ods. 5 dohovoru nárok na odškodnenie patrí osobe, ak bola obeťou zatknutia v rozpore s ust. čl. 5, keďže v danom prípade pozbavenie osobnej slobody žalobkyne bolo v súlade s čl. 5 ods. 1 dohovoru, nepatrí odškodnenie v súlade s čl. 5 ods. 5 dohovoru. Žalovaný bol toho názoru, že vo všeobecnosti väzba v trestnom konaní, ktorá sa skončí oslobodením spod obžaloby, nie je v rozpore so zákonom a nepredstavuje porušenie práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru. Preto nie je možné priamo aplikovať dohovor na tento prípad, keďže prípad žalobkyne nie je spojený s právom na odškodnenie podľa čl. 5 ods. 5 dohovoru. Tento článok nielenže nezabezpečuje väčší rozsah ústavných práv a slobôd ako zákon č. 58/1969 Zb., ale naopak menší, keďže s prípadom žalobkyne nespája ani len vznik nároku na náhradu nemajetkovej škody. Ani s odkazom na čl. 154c ods. 1 ústavy, na daný prípad nie je možné priamo aplikovať dohovor a priznať žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Aj v tejto časti súd prvej inštancie dôvodnosť nároku nesprávne posúdil, čím zaťažil rozhodnutie vadou, čo zakladá odvolací dôvod vyplývajúci z ust. § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku. Poukázal na dôvodne vznesenú námietku premlčania vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody, v ktorej časti bola žaloba žalobkyne právoplatne zamietnutá vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu majetkovej škody. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie na uplatnený nárok náhrady nemajetkovej ujmy pri vznesenej námietke premlčania nesprávne aplikoval ust. § 23 zákona č. 58/1969 Zb., v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil, čo zakladá odvolací dôvod z ust. § 365 ods. 1 písm. h) Civilného

sporového poriadku. Záver súdu prvej inštancie o tom, že pokiaľ ust. § 23 zákona č. 58/1969 Zb. neupravuje náhradu nemajetkovej ujmy, tak tento záver neviedol súd k zamietnutiu nároku, ale naopak k jej priznaniu, lebo keďže ho zákon neupravuje, nemôže sa ani premlčať. Ak by sa aj na premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy titulom rozhodnutia o väzbe nemala aplikovať premlčacia lehota podľa § 23 zákona č. 58/1969 Zb., súd neuviedol žiadne odôvodnenie, prečo by sa na takýto nárok mala aplikovať práve premlčacia lehota podľa § 101 Občianskeho zákonníka a takúto aplikáciu považoval za svojvoľnú. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia považoval za vnútorne rozporné (pri porovnaní odôvodnenia uvedených bodoch 60 a 61), nelogické a nepreskúmateľné, a preto podľa žalovaného sa jedná o odvolací dôvod vyplývajúci z ust. § 365 ods. 1 písm. b), resp. písm. d) Civilného sporového poriadku. Zdôraznil, že vznesená námietka premlčania sa vzťahovala k celému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá bola predmetom konania.

Vo vzťahu k výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalovaný poukázal na to, že žalovanému nie je známe žiadne rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, či ústavného súdu, ktorým by bolo priznané zadosťučinenie v porovnateľnej výške. Priznaná suma sa vymyká z rozhodovacej činnosti súdov, niekoľkonásobne prevyšuje akceptovateľné odškodnenie nemajetkovej ujmy tak, podľa zákona č. 58/1969 Zb., ako aj podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Poukázal na prípad Winkler proti Slovenskej republike, kde zo strany ústavného súdu bolo priznané zadosťučinenie na úrovni 70.000,- Sk, čo je približne na úrovni 2.400,- eur a zo strany Európskeho súdu pre ľudské práva zadosťučinenie v sume 8.000,- eur, pričom sťažovateľ požadoval 163.646,- eur. Poukázal na aktuálny právny stav s účinnosťou od 1.1.2013, kde suma náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. je limitovaná zhora, a to sumou, akou sú odškodňované obete násilných trestných činov pri týchto najzávažnejších následkoch, najmä v prípade smrti. Ide o sumu 50-násobku minimálnej mzdy, teda na úrovni približne 20.000,- eur. Podľa názoru žalovaného, súd prvej inštancie mal prihliadať na aktuálne pravidlá pri určení primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Priznaním sumy takmer na úrovni 200.000,- eur i s ohľadom na akékoľvek osobitné okolnosti tohto prípadu, podľa názoru žalovaného zjavne priznal sumu niekoľkonásobne presahujúcu akékoľvek rozumné a primerané odškodnenie. Závery súdu prvej inštancie pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch považoval za nepreskúmateľné, svojvoľné a arbitrárne. Poukázal na odôvodnenie bodu 65, v ktorom sám súd prvej inštancie uvádza, že priznaná nemajetková ujma nemôže byť len nepatrná z dôvodu, že pôsobí až cynicky, bez citu pre elementárnu spravodlivosť. Žalovaný bol toho názoru, že cynicky a bez citu pre elementárnu spravodlivosť pôsobí dôsledok „výpočtu“ priznanej nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, ktoré takmer 20-násobne prevyšuje náhradu nemajetkovej ujmy priznanej za väzbu. Vo vzťahu ku konkrétnej sume náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za väzbu poukázal na to, že súd sa v princípe pohyboval na úrovni akceptovateľnej sumy za deň väzby. Náhrada nemajetkovej ujmy na úrovni 20-60,- eur vyplýva z ustálenej rozhodovacej praxe súdov Slovenskej republiky. Na druhej strane je nevyhnutné, aby priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zodpovedalo skutkovým okolnostiam prípadu a bolo nimi odôvodnené. Súd v odôvodnení bodu 65 uviedol, že zohľadnil okolnosti prípadu z pohľadu negatívneho pohľadu na osobný život žalobkyne, na životné podmienky a život prežitý počas trvania väzby, dopad na profesný život žalobkyne, jej spoločenskú povesť a česť a v neposlednom rade aj na poškodenie zdravia. Podľa názoru žalovaného, ale nezodpovedal, na základe akých dôkazov a úvah dospel k záverom odôvodňujúcim priznanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Bod 65 odôvodnenia považoval za všeobecne odcitovanú pasáž, ktorá nie je v úvahách logická, pokiaľ súd musel zohľadniť XX-ročné trestné stíhanie pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktoré bolo už zohľadnené pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy za každý deň 10-ročného trestného stíhania, za ktoré priznal 180.000,- eur. Opätovne poukázal na nepreskúmateľnosť časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ohľadne výšky, ktorú odôvodnil len pomerne všeobecnými závermi, ktoré nemôžu napĺňať nároky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a ktoré prijaté závery nemajú podklad vo vykonanom dokazovaní. Uplatnené námietky sa podľa názoru žalovaného vzťahujú aj k priznaniu náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie v konkrétnej výške odôvodnené v bode 66 napadnutého rozhodnutia, v ktorom súd prednášal teóriu o tom, ako dlhotrvajúce trestné stíhanie spôsobuje závažnejšie zásahy do života osoby, keďže pri dlhšom stíhaní sa znižuje záujem zúčastnených osôb a utvrdzuje sa v nich presvedčenie o morálnej závadnosti stíhanej osoby. Tieto závery súdu sú nepreskúmateľné, nemajú žiadny podklad vo vykonanom dokazovaní a v konkrétnom prípade ignorujú ďalšie skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo. Vo vzťahu k zohľadneniu skutočnosti, že žalobkyňa bola stíhaná ako advokátka a trestným stíhaním strácala na dôveryhodnosti, k tomu žalovaný uviedol, že súd prvej inštancie vôbec žiadnym spôsobom nepodrobil kritike tieto závery, či boli dôsledkom väzby a trestného stíhania, ktoré sú predmetom konania. V čase výsluchu svedkov už prebiehalo i druhé trestné konanie, v ktorom bola žalobkyňa taktiež vo

väzbe. Namietal aj odôvodnenie v bode 64 napadnutého rozhodnutia s tým, že uviedol, že súd prvej inštancie sa pri viacerých záveroch dopustil chyby vyvodzovania príčinnej súvislosti medzi dvoma javmi len v dôsledku ich časovej postupnosti. Na jednej strane je pravda, že príčinou jedného javu môže byť len jav, ktorý sa stal pred ním. Z tohto pohľadu časové hľadisko je jedným z predpokladov prijatia záveru o existencii príčinnej súvislosti, ale nie je rozhodujúcim. Neobstoja závery súdu prvej inštancie uvedené v bode 64 napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k hodnoteniu svedeckých výpovedí, ktoré mali potvrdiť rozdiel v správaní sa a v celkovom vystupovaní žalobkyne, ako ju poznali počas štúdia, počas jej pôsobenia ako B. alebo P. pred trestným stíhaním a väzbou, oproti jej správaniu a vystupovaniu po rokoch. Žiaden zo svedkov sa ale nedotkol označenia príčin tejto zmeny a príčinami sa nezaoberal ani súd. Navyše svedkovia, ktorí boli vypočutí na pojednávaní dňa 14.3.2011, vypovedali už v čase nasledujúcom po druhej väzbe a začatí druhého trestného stíhania žalobkyne. Súd úplne prehliadol podstatné závery zo svedeckých výpovedí, ktoré jednoznačne nenaznačili za príčinu, prečo sa svedkovia so žalobkyňou odmietajú, resp. odmietali stýkať, či práve pre trestné stíhanie a väzbu, ktoré sú predmetom tohto konania. Napr. Q.. R. E. uviedol, že žalobkyňa mala zlú povesť, že sa „stýkala s takými ľuďmi, s akými sa stýkala“ a väzobné trestné stíhanie označil len za jednu z viacerých príčin toho, že sa so žalobkyňou nemal chuť stretnúť. Taktiež poukázal na výpoveď svedka Q.. S. a Q.. M. s tým, že uvedení svedkovia sa vyjadrili, že Q.. S. bol upozornený kolegami, že žalobkyňa je svojská, má styky s východoslovenským podsvetím a Q.. M. sa vyjadril, že po roku XXXX sa pozeral na spôsoby žalobkyne odsudzujúco. Ďalší svedkovia, a to osoby pohybujúce sa v prostredí justície, advokáti, sudcovia, vyšetrovatelia sa jednoznačne vyjadrili, že uverili obvineniam tak, ako boli medializované. Nechceli žalobkyňu kontaktovať a odsúdili ju. Poukázal na výpovede svedkov Q.. T., Q.. X., Q.. K., Q.. S. s tým, že žalovaný bol toho názoru, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď identifikoval následky väzby a trestného stíhania v bode 64 a 66 odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktoré ale z vykonaného dokazovania nebolo možné bez pochybností prijať. Uvedené pochybenie zakladá odvolací dôvod vyplývajúci z ust. § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku. V tejto časti považoval odôvodnenie napadnutého rozhodnutia za nepreskúmateľné, zmätočné, vnútorne rozporné, obsahujúce množstvo spochybniteľných dôkazov a predpokladov, ako aj skutočnosti, ktoré priamo a bezprostredne nesúviseli s väzobným trestným stíhaním. Tieto dôvody zakladajú odvolací dôvod vyplývajúci z ust. § 365 ods. 1 písm. b), resp. písm. d) Civilného sporového poriadku.

Žalovaný ďalej namietol výrok o trovách konania s tým, že uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou zo dňa 23.10.2007, ktorá bola súdu doručená 24.10.2007, domáhala majetkovej škody z titulu trov obhajoby v sume 321.542,- Sk (10.673,24 eura), majetkovej škody - skutočné náklady - cestovného a ušlej mzdy za X mesiacov väzby v sume 58.878,- Sk (1.954,39 eura) a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 15.000.000,- Sk (497.908,78 eura) spolu 15.380.420,- Sk (510.536,41 eura) s úrokom z omeškania v sume 9 % od 26.1.2007 do zaplatenia. Poukázal na predchádzajúce rozhodnutia vo veci samej s tým, že vo vzťahu k majetkovej škode žaloba žalobkyne bola v celom rozsahu zamietnutá a v tejto časti žalobkyňa úspešná nebola. V časti majetkovej škody bol úspešný žalovaný. Od tohto okamihu predmetom konania ostala len náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Na pojednávaní dňa 14.3.2011 došlo k pripusteniu rozšírenia žaloby, po ktorom žalobkyňa požadovala náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.000.000,- eur namiesto pôvodne požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v sume 497.908,78 eura. Poukázal na rozsudok súdu prvej inštancie č.k. 9C/92/07-377 zo dňa 4.5.2011, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni 230.000,- eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 26.1.2007 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti čo do sumy 770.000,- eur bola žaloba zamietnutá. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/74/2011 zo dňa 2.12.2011, bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený čo do priznania sumy 230.000,- eur a zamietnutia sumy 770.000,- eur a zmenený v časti priznania úroku z omeškania tak, že súd žalobu zamietol a úrok z omeškania nepriznal. Týmto rozsudkom došlo k právoplatnému zamietnutiu žaloby v časti prevyšujúcej 230.000,- eur. Na podklade dovolania žalovaného bol rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej bol potvrdený a rozsudok súdu prvej inštancie o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 230.000,- eur zrušený a vec bola v tejto časti vrátená na ďalšie konanie. V tejto časti následne Krajský súd v Prešove zrušil rozsudok súdu prvej inštancie o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 230.000,- eur. O tomto zostávajúcom nároku súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že priznal žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 190.800,- eur. Pri rozhodovaní o trovách konania považoval žalobkyňu za úspešnú. S týmto záverom sa žalovaný nestotožnil. Poukázal na to, že súd prvej inštancie nezohľadnil úspech žalovaného v časti právoplatného zamietnutia žalobkyňou uplatneného nároku na náhradu

majetkovej škody v sume 12.627,63 eura, ktorá bola v celom rozsahu právoplatne zamietnutá. Z tohto dôvodu nemôže byť rozhodnutie o trovách konania správne a zákonné, lebo v tejto časti uplatneného nároku bol úspešný žalovaný. Súd prvej inštancie úspech žalovaného v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nezohľadnil a priznal žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Pokiaľ súd bol toho názoru, že žalobkyňa bola v celom rozsahu úspešná v rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy, vychádzal už zo zrušeného Občianskeho súdneho poriadku, resp. nie je zrejmé, aké ustanovenie Civilného sporového poriadku súd prvej inštancie aplikoval, ak priznal žalobkyni plný úspech s odvolaním sa na charakter konania, v ktorom výška nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu. Poukázal na ust. § 142 Občianskeho súdneho poriadku s tým, že s účinnosťou od 1.7.2016, ustanovenie o náhrade trov konania na základe zásady úspechu sa nachádzajú v ust. § 255 Civilného sporového poriadku, na ktoré poukázal. Bol toho názoru, že právna úprava sa zmenila, a to zásadne v časti vypustenia pravidla, ktoré bolo v predchádzajúcom znení procesného kódexu vyjadrené v ust. § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. V danom prípade je rozhodovanie o trovách konania ponechané len na zásade úspechu, ktorá sa posudzuje porovnaním nároku, ktorý bol uplatnený v konaní žalobkyňou s nárokom, ktorý jej bol priznaný, resp. s výsledkom konania. Ak si žalobkyňa uplatnila právo na náhradu majetkovej ujmy v sume 12.627,63 eura, právo na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 497.908,78 eura, po rozšírení 1.000.000,- eur, celkom si uplatnila 1.012.627,63 eura a bola jej priznaná suma 190.800,- eur, čo znamená celkový úspech žalovaného v časti 81,16 % a úspech žalobkyne v časti 18,84 %. Z týchto údajov je zrejmé, že podľa pomeru úspechu, mala byť priznaná náhrada trov konania žalovanému. Proti výroku o trovách konania preto žalovaný uplatnil odvolacie dôvody vyplývajúce z ust. § 365 ods. 1 písm. h), f), b), resp. d) Civilného sporového poriadku. Navrhol zmeniť napadnutý rozsudok v zmysle ust. § 388 Civilného sporového poriadku a žalobu zamietnuť. Priznať žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, alebo napadnutý rozsudok zrušiť podľa § 389 ods. 1 Civilného sporového poriadku a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Právni zástupcovia strán sporu sa k doručeným odvolaniam v zmysle ust. § 373 ods. 3 Civilného sporového poriadku písomne nevyjadrili.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na prejednanie a rozhodnutie o odvolaní (§ 34 v spojení s § 470 ods. 1, 2 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 v znení neskorších predpisov, ďalej len CSP) vzhľadom na včas podané odvolania osobami oprávnenými (§ 359 v spojení s § 362 ods. 1 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP, s nariadením odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP, zopakovaním dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie v potrebnom rozsahu v súlade s ust. § 384 ods. 1 CSP a to oboznámením listinných dôkazov, výsluchom strany sporu - žalobkyne, výsluchom svedkov a to W. N., D. R., J.. F. A. V., F. M., V.. G. R., oboznámením sa s písomnou výpoveďou svedkyne V. Y. a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne proti zamietavému výroku nie je dôvodné. Odvolanie žalovanej proti vyhovujúcemu výroku a výroku o trovách konania je sčasti dôvodné.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácií práva. O omyl v aplikácií práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

8. Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, skutkovými závermi súdu prvej inštancie, ako aj právnym posúdením dôvodnosti uplatneného nároku odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil. Nedostatočne sa vysporiadal s odôvodnením výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá uplatnená námietka týkajúca sa nepreskúmateľnosti odôvodnenia rozhodnutia uplatnená žalovanou bola dôvodná.

9. Predmetom uplatneného nároku bol nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu a trestné stíhanie. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Žilina sp.zn. 3T/394/00 vyplýva, že žalobkyni bolo vznesené obvinenie Okresným úradom vyšetrovania Policajného zboru Košice II. pod ČVS: VP-796/10-95 dňa 10.08.1995 pre trestný čin vydierania formou spolupáchateľstva. Okresný súd Prešov v konaní vedenom pod sp.zn. Ntv78/95 zo dňa 12.08.1995 rozhodol o vzatí žalobkyne do väzby dňom XX.XX.XXXX a žalobkyňa bola väzobne stíhaná v období od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX.

Rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 3T/394/200-1562 zo dňa 14.10.2004 bola žalobkyňa oslobodená spod obžaloby s právoplatnosťou od 26.07.2005 s tým, že na základe podaného odvolania Okresného prokurátora uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 1To/38/2005-1608 zo dňa 26.07.2005 bolo zamietnuté odvolanie okresného prokurátora. Pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu a trestné stíhanie súd prvej inštancie vychádzal z právneho názoru nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III.754/2016-42 zo dňa 24.01.2017, ktorý posudzoval primeranosť priznanej náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu a trestné stíhanie, ktoré v danom prípade trvalo XX mesiacov a bola priznaná vo výške 35.000,- eur. Súd prvej inštancie pri stanovení výšky náhrady za trestné stíhanie, ktoré sa skončilo právoplatne oslobodzujúcim rozsudkom dňom XX.XX.XXXX, priznal náhradu vo výške 1.500,- eur za mesiac, pričom celkom za obdobie trestného stíhania priznal náhradu vo výške 180.000,- eur (t.j. 50,- eur za deň trestného stíhania). K špecifikácií priznanej náhrady nemajetkovej ujmy len uviedol, že výpočet je indikatívny, lebo výška závisela od úvahy súdu, pričom vychádzal z dĺžky trvania trestného stíhania cca XX rokov. Iné skutkové okolnosti danej veci, z ktorých vychádzal pri stanovení výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy neuviedol, ako aj neuviedol, z akých dôvodov nepovažoval za primeranú priznanú náhradu za trestné stíhanie, ktorú najvyššia súdna autorita považovala za primeranú v rozsahu 620,- eur za mesiac. Z tohto dôvodu uplatnená námietka žalovanou týkajúca sa nepreskúmateľnosti výšky priznanej náhrady vrátane jej neprimeranosti bola dôvodná. Odôvodnenie rozhodnutia je tou časťou rozsudku, v ktorej súd v súlade s princípom voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúceho z článku 15 Základných princípov CSP, ako aj § 191 ods. 1 CSP opíše úvahu súdu o tom, ktoré z vykonaných dôkazov považoval za hodnoverné a ktoré nie, aké skutkové zistenia vyvodil z dôkazov s tým, že v danom prípade bolo potrebné uviesť, na základe akých konkrétnych skutkových okolností súd prvej inštancie dospel k záveru o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie mesačne vo výške 1.500,- eur. Zároveň v súlade s ust. § 220 ods. 3 CSP bolo potrebné zdôvodniť aj prečo nepovažoval za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie posúdenú najvyššou súdnou autoritou - ústavným súdom.

Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčasti základného práva na spravodlivý proces zaručeného článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v ktorom je implikované právo na súdnu ochranu zaručené článkom 46 ods. 1 ústavy. Odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Zákonné požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku zákon stanovuje tak, aby z neho bola zrejmá jeho opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietať konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní opravných prostriedkov (ZSP 56/2008, ZSP 13/2012).

10. Za nedôvodné považoval odvolací súd odvolanie žalobkyne proti zamietavému výroku o nepriznaní vyššej náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobkyňa namietala nesprávne skutkové zistenia vrátane nesprávneho právneho posúdenia a najmä jej neprimeranú výšku vo vzťahu k vyhovujúcemu výroku. Je nesporné, že predmetom uplatneného nároku žalobkyňou o náhradu nemajetkovej ujmy bola pôvodne suma 15.000.000,- Sk, následne v priebehu konania došlo k pripusteniu výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy a to uznesením na pojednávaní dňa 14.03.2011 (č.l. 358 spisu) na 1.000.000,- eur spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne od 27.07.2006 do zaplatenia. Následne rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 9C/92/2007-377 zo dňa 04.05.2011 bola súdom prvej inštancie uložená povinnosť žalovanej zaplatiť 230.000,- eur spolu s 9 % úrokom z omeškania z istiny ročne od 26.01.2007 do zaplatenia s tým, že v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá. Vo vzťahu k zamietnutiu žaloby v prevyšujúcej časti bol rozsudok súdu prvej inštancie rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 4Co/74/2011-440 zo dňa 02.12.2011 potvrdený, v ktorej časti rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 07.12.2011. Zároveň bol uvedeným rozsudkom odvolacieho súdu zmenený rozsudok vo výroku o priznaní 9 % úroku z omeškania z istiny ročne od 26.01.2007 tak, že v tejto časti bola žaloba zamietnutá, v ktorej časti rozsudok taktiež nadobudol právoplatnosť dňom 07.12.2011. Následne po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu č.k. 4Co/74/2011-440 z 02.12.2011 a to uznesením dovolacieho súdu sp.zn. 6Cdo/37/2012 z 31. júla 2012 v časti výroku týkajúceho sa potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni 230.000,- eur zostala preto predmetom uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy suma 230.000,- eur. Z navrhovaného odvolacieho petitu žalobkyne vyplýva, že sa domáhala v zamietavom výroku priznania vyššej náhrady nemajetkovej ujmy nad 190.800,- eur v rámci žalovanej sumy 1.000.000,- eur. Po zrušení a vrátení veci dovolacím súdom a následne odvolacím údom zostalo predmetom uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy len suma 230.000,- eur. Namietaná neprimeranosť priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy

nebola dôvodná z dôvodu, že zo skutkových okolností danej veci, ako aj v súlade so zásadou primeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy nebolo možné dospieť k zmene jej výšky.

11. Za dôvodnú považoval odvolací súd odvolaciu námietku žalovanej vo vzťahu k priznanej náhrade nemajetkovej ujmy za väzbu z hľadiska jej nepreskúmateľnosti výšky i napriek tomu, že žalovaná nenamietala výšku priznanej náhrady za deň, lebo len poukázala na rozhodovaciu prax všeobecných súdov, ktoré stanovujú výšku náhrady odškodnenia za väzbu sumu v rozpätí 20,- - 60,- eur za deň. V danom prípade súd prvej inštancie stanovil výšku náhrady odškodnenia za väzbu 60,- eur za deň, ktorú výšku odvolací súd považoval za primeranú. Nesprávne však postupoval pokiaľ náležite priznané odškodnenie nevyčíslil, lebo vychádzal len z toho, že „väzba trvala takmer X mesiacov a pri počte dní v mesiaci 30 stanovil výšku náhrady 10.800,- eur“. Takéto vyčíslenie odškodnenia náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu nebolo správne, lebo väzba je vážnym zásahom do osobného života fyzickej osoby, predstavuje obmedzenie osobnej slobody, a preto pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné vychádzať z jej dĺžky trvania, ktorá musí byť vymedzená presne. V danom prípade žalobkyňa bola vo väzba 184 dní, záver súdu, že mesiac má 30 dní nebol správny, lebo v období od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX boli mesiace, ktoré mali 31 dní (3 krát), 2 mesiace, ktoré mali 30 dní, v mesiaci P. bola žalobkyňa vo väzbe 20 dní a vo H. v roku XXXX 11 dní. Nepresné stanovenie výšky náhrady odškodnenia z titulu náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu malo za následok nesprávne stanovenú jej výšku z hľadiska číselného vyjadrenia, na ktorú okolnosť odvolací súd prihliadal.

12. Za nedôvodnú považoval odvolací súd uplatnenú odvolaciu námietku žalovanej týkajúcu sa posúdenia námietky premlčania. Je nesporné, že základ nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu trestného stíhania spojeného s väzobným stíhaním je daný v zmysle ust. § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. v spojení s článkom 5 ods. 1, 5 dohovoru a článkom 154c ods. 1, § 46 ods. 3 ústavy, ako aj čl. 36 ods. 3 listiny. Žalobkyňa bola právoplatne oslobodená spod obžaloby dňom XX.XX.XXXX, t.j. odo dňa nasledujúceho začala plynúť všeobecná premlčacia lehota vyplývajúca z ust. § 101 Občianskeho zákonníka v spojení s § 20 zákona č. 58/1969 Zb., ktoré ustanovenie odkazuje na právnu úpravu vyplývajúcu z Občianskeho zákonníka pokiaľ osobitný predpis, t.j. zákon č. 58/1969 Zb. neustanovuje inak. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy zákon č. 58/1969 Zb. nepriznáva nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu a trestné stíhanie z dôvodu, že predmetom úpravy tohto zákona je len právo na náhradu škody z titulu skutočnej škody a ušlého zisku, ktoré právo na náhradu škody sa premlčí za rok odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť oslobodzujúce rozhodnutie alebo rozhodnutie odcudzujúce na miernejší trest alebo rozhodnutie, ktorým bolo trestné konanie zastavené (§ 23 zákona č. 58/1969 Zb.). Posúdenie nedôvodnosti uplatnenej námietky premlčania súdom prvej inštancie bolo správne, a preto v tejto časti sa odvolací súd stotožnil s jej posúdením, ako aj odôvodnením uvedeným v napadnutom rozhodnutí.

13. Za nedôvodné považoval odvolací súd odvolacie námietky týkajúce sa nesprávnych skutkových zistení z dôvodu porušenia procesných práv strany sporu, ktoré by mali za následok porušenie práva na spravodlivý proces v súvislosti s nerozhodnutím o zmene skutkového stavu žaloby z titulu zmeny výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyňou. Odvolací súd je toho názoru, že predmetom uplatneného nároku, a to žalobou zo dňa 24.10.2007, bol nárok na náhradu škody okrem škody majetkovej vo vzťahu ku ktorému nároku je rozhodnutie právoplatné, aj nárok na náhradu morálnej ujmy, uplatnený nárok označený v žalobe II. za väzbu a trvanie trestného stíhania, ktoré skutkové okolnosti vyplývajú z odôvodnenia žaloby v spise na č.l. 3-7 s tým, že počas celého konania k zmene skutkových tvrdení, resp. skutkového stavu tvrdeného žalobkyňou nedošlo. Menila sa len výška uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy pôvodne zo sumy 15.000.000,- Sk na 1.000.000,- eur.

14. Odvolací súd nesúhlasí s názorom žalovanej, že súd prvej inštancie nerešpektoval právny záver dovolacieho súdu vyplývajúci z uznesenia dovolacieho súdu sp.zn. 6Cdo/37/2012 z 31. júla 2012, ako aj právny záver vyplývajúci z uznesenia odvolacieho súdu sp.zn. 4Co/95/2012 z 25.01.2013. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolacím súdom, bolo povinnosťou odvolacieho súdu, ako aj následne súdu prvej inštancie ujasniť základ nároku na náhradu nemajetkovej ujmy z hľadiska aplikácie Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd s tým, že zo záveru uznesenia dovolacieho súdu sp.zn. 6Cdo/37/2012 zo dňa 31.07.2012 vyplýva, že „článok 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd umožňuje odškodnenie obeti zatknutia alebo zadržania v rozpore so svojimi skoršími rozhodnutiami ustanoveniami len za nezákonné zatknutie alebo zadržanie (väzbu) a nie za ich celé

trestné stíhanie. Zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby je podľa predpokladov odškodnenia ustanovených v § 5 zákona č. 58/1969 Zb. len podmienkou vzniku nároku na odškodnenie“.

V danom prípade žalobkyňa náležite špecifikovala následne základ nároku ak uviedla, že sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy z titulu nezákonnej väzby, ktorú vykonala v rámci trestného stíhania začatého voči nej obvinením, ktoré jej bolo vznesené uznesením vyšetrovateľa Okresného úradu vyšetrovania PZ Košice II, ČVS: VP-796/10-95 z 10.08.1995. Do väzby bola vzatá nezákonne, neprísluš̌ným súdom, a to uznesením Okresného súdu Prešov sp.zn. NtV 78/1995 z XX.XX.XXXX a väzobne bola stíhaná od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX. Náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu sa domáhala podľa článku 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako právneho základu uplatneného nároku. Zároveň prehlásila, že sa nedomáha náhrad podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti s tým, že sa nedomáha náhrad ani za samotné trestné stíhanie, ani za dĺžku konania (podanie zo dňa 16.05.2017 č.l. 152 spisu). Špecifikovanie základu nároku doplnil právny zástupca žalobkyne, ktorý uviedol, že podstatou uplatneného nároku je nemajetková ujma v súvislosti s väzobným a trestným stíhaním, lebo väzba neexistuje bez vzneseného obvinenia, čiže väzba je súčasťou trestného stíhania. Trestné stíhanie, jeho obsah, jeho dĺžka, vykonané úkony a spôsob, akým došlo k tejto väzbe tvorí určitú integrálnu súčasť tejto väzby, pretože väzba mala nejaký začiatok, nejaké vznesenie obvinenia, nejaké uznesenie o vzatí do väzby, ako aj konanie, ktoré smerovalo k prepusteniu z väzby a k následnému oslobodeniu s tým, že nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu sa žalobkyňa domáhala z titulu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nezákonná väzba bola spojená s nezákonným trestným stíhaním, pričom poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III.754/2016-42 z 24. januára 2017 (č.l. 180-202 spisu). Aj podľa názoru odvolacieho súdu k zmene skutkových okolností žaloby nedošlo, a preto súd prvej inštancie bol viazaný uplatnenou žalobou, predmetom ktorej bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu v rámci trestného stíhania, ktoré následne skončilo oslobodením spod obžaloby.

15. Za dôvodnú považoval odvolací súd uplatnenú odvolaciu námietku žalovanej týkajúcu sa výroku o trovách konania. Súd prvej inštancie nesprávne uviedol, že žalobkyňa bola v spore úspešná v kontexte s charakterom konania, lebo pri posudzovaní zodpovednosti za výsledok sporu a teda zásady úspechu strany sporu, vychádzal len z nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorej výška závisela od úvahy súdu, pričom základ nároku bol daný. Neposudzoval však aj uplatnený nárok na náhradu škody z titulu majetkovej škody, vo vzťahu ku ktorému nároku žalobkyňa nebola úspešná, lebo žaloba bola zamietnutá a to rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 9C/92/07-223 zo dňa 09.03.2009 z dôvodu premlčania uplatneného nároku, v ktorej časti bol rozsudok v zamietavom výroku o zaplatenie 12.627,63 eura z titulu náhrady majetkovej škody potvrdený odvolacím súdom a to rozsudkom č.k. 4Co/76/2009-275 zo dňa 13.11.2009. Doposiaľ o nároku na náhradu trov konania o náhradu majetkovej škody rozhodnutím súdu prvej inštancie rozhodnuté nebolo.

Za nesprávny však považoval odvolací súd názor žalovanej týkajúci sa posúdenia pomeru úspechu a neúspechu žalobkyne vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu, že zásada úspechu v spore sa vždy skúma čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Uplatní sa tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli. Plný úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V danom prípade sa úspech vo veci skúmal čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobkyňu je preto nevyhnutné považovať za plne procesne úspešnú čo do základu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, lebo výška priznaného plnenia vyplývajúca z tohto jej procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu. Z uvedeného vyplýva, že nebolo možné pri posudzovaní úspechu strany v spore vychádzať z výšky uplatneného nároku, ale zo základu nároku, ktorý je úspechom strany v prospech ktorej bolo rozhodnuté. Výška priznaného plnenia je podkladom pre stanovenie výšky náhrady trov konania.

16. Podľa § 390 CSP, odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a b) odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

Podľa § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci účinného od 01.07.2004, zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v znení platnom do 30.06.2004 (ďalej len zákona č. 58/1969 Zb.), právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má voči štátu ten, na kom bola vykonaná, ak bolo proti nemu trestné stíhane zastavené alebo ak bol spod obžaloby oslobodený.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo o treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom. Ak ide o rozhodnutie vydané v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní, ako aj v konaní pred štátnym notárstvom alebo miestnym ľudovým súdom, je ústredným orgánom Ministerstvo spravodlivosti tej republiky, na území ktorej má sídlo orgán, ktorý rozhodol v prvom stupni. Ak však ide o rozhodnutie vydané v trestnom konaní proti osobám podliehajúcim vojenskej súdnej právomoci, je týmto orgánom ústredný orgán, ktorý vykonáva správu vojenských súdov. V ostatných prípadoch je týmto orgánom a) ak ide o vec patriacu do pôsobnosti Československej socialistickej republiky, federálny ústredný orgán, do pôsobnosti ktorého patrí odvetvie štátnej správy, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané, b) ak ide o vec patriacu do pôsobnosti Českej alebo Slovenskej socialistickej republiky, ústredný orgán republiky, do pôsobnosti ktorého patrí odvetvie štátnej správy, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané, a ak niet takéhoto ústredného orgánu, Ministerstvo spravodlivosti, to platí aj v prípade, keď nezákonné rozhodnutie vydal orgán spoločenskej organizácie (§ 1 ods. 1).

Podľa § 10 zákona č. 58/1969 Zb., ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do 6 mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať nároku alebo jeho neuspokojenia časti na súde.

Podľa článku 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ústavného zákona č. 460/1992 Zb. (ďalej len ústavy), medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

Podľa článku 5 ods. 1, 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý bol na základe oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí podpísaný dňa 21. februára 1991 v mene Českej a Slovenskej Federatívnej republiky publikovaný v Zbierke zákonov pod č. 209/1992 Zb. (ďalej len dohovoru), každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom.

Každý kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku má nárok na odškodnenie.

Podľa článku 46 ods. 3 ústavy, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa článku 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len listina) každý má právo na náhradu škody, ktorú mu spôsobilo nezákonné rozhodnutie súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávny úradný postup.

Podľa § 20 zákona č. 58/1969 Zb., pokiaľ nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalším ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

17. Predmetom uplatneného nároku žalobkyne bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu z dôvodu, že trestné stíhanie, ktoré začalo vznesením obvinenia dňa XX.XX.XXXX (č.l. 101 spisu) skončilo oslobodením spod obžaloby žalobkyne rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 3T/394/00-1562 (č.l. 161-175 spisu), ktorým bola žalobkyňa oslobodená spod obžaloby pre trestný čin vydierania formou spolupáchateľstva § 9 ods. 2 Trestného zákona, § 235 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona v spojení s uznesením Krajského súdu Žilina sp.zn. 1To/38/05 zo dňa 26.07.2005, ktorým bolo odvolanie okresného prokurátora zamietnuté s právoplatnosťou od 26.07.2005. Súčasťou trestného stíhania bolo aj väzobné stíhanie v období od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX a to na základe uznesenia o vzatí do väzby (č.l. 102-103 spisu). Uvedené skutočnosti neboli medzi stranami sporné, a preto odvolací súd je toho názoru pri posudzovaní dôvodnosti nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania, o vznesení obvinenia, oslobodenia spod obžaloby, ak k takémuto rozhodnutiu došlo, pretože sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvinenou, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o zastavení trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o oslobodení spod obžaloby sa trestné stíhanie končí a zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4MCdo/15/2009 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R57/2010).

Nárok na odškodnenie väzby žalobkyni vznikol z titulu objektívnej zodpovednosti štátu v zmysle ust. § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., ktorý je potrebné posudzovať podľa článku 5 ods. 1, 5 dohovoru z dôvodu, že zákon č. 58/1969 Zb. náhradu nemajetkovej ujmy pri zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe neupravuje. V zmysle § 20 zákona č. 58/1969 Zb. v spojení s § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka platí, že sa uhrádza skutočná škoda a to čo poškodenému ušlo, t.j. ušlý zisk. Všeobecne sa v právnej teórií a praxi považuje za škodu ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného. V zmysle článku 154c ods. 1 ústavy súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky je aj Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý má prednosť pred zákonom, ak zabezpečuje väčší rozsah ústavných práv a slobôd. Prednosť medzinárodnej zmluvy pred zákonom znamená ústavný príkaz adresovaný súdu aplikovať ex offo na daný prípad priamo relevantné ustanovenia medzinárodnej zmluvy a to za predpokladu, že sú splnené všetky podmienky vyplývajúce z uvedeného ústavného článku. V zmysle článku 5 ods. 1 a 5 dohovoru, každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť a každý, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku má nárok na odškodnenie. Podmienkou práva na odškodnenie je porušenie niektorého ust. článku 5 ods. 1-4 dohovoru, alebo že pozbavenie osobnej slobody je v rozpore s vnútroštátnym právom. Predpokladom nároku je vznik škody v príčinnej súvislosti s namietaným porušením článku 5 dohovoru. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa pod škodou v zmysle článku 5 ods. 5 dohovoru rozumie ako škoda materiálna, tak nemateriálna (napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Wassing v.Holandsko, Tsirlis a Koloumpas v.Grécko). Uvedený právny názor vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/177/2005 z 31. mája 2007, ktorý právny záver bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2009, R13/2009.

18. Právo osoby trestne stíhanej na základe nezákonného uznesenia orgánov činných v trestnom konaní na náhradu škody spôsobenej takýmto nezákonným rozhodnutím je svojom povahou právom ústavnoprávnym. Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom nevzniká v okamihu, keď dôjde k nesprávnemu úradnému postupu alebo keď nezákonné rozhodnutie nadobudne právoplatnosť. Ústavné podmienky pre vznik tohto práva sú kumulatívne. Musí byť nesprávny úradný postup alebo rozhodnutie nezákonné a v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím musí oprávnenej osobe vzniknúť škoda. Trestné stíhanie v rámci neho aj výkon väzby predstavujú vážny zásah do osobnej slobody fyzickej osoby a vyvolávajú i ďalšie negatívne dopady na jeho osobný, rodinný, profesionálny život, ako aj jeho postavenie v spoločnosti. Zasahujú do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a preto sú spôsobilé okrem porušenia práva na osobnú slobodu garantovaného článkom 17 ods. 1 ústavy, obmedziť, či porušiť aj jeho právo na rešpektovanie a ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak, ako to zaručuje článok 19 ods. 1, 2 ústavy. Je teda nepochybné, že trestné stíhanie, výkon väzby sú spôsobilé vyvolať okrem vzniku majetkovej škody, aj vznik nemateriálnej ujmy a to vo sfére osobnostných práv jednotlivca.

V danom prípade podstatnou a spornou otázkou medzi stranami sporu bola otázka primeranosti výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy uplatnenej za väzbu a trestné stíhanie. Základnými kritériami v zmysle rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít pri stanovení primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy je povaha trestnej veci, dĺžka trestného stíhania, dopad trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodenej osoby najmä následky v osobnostnej sfére, okolnosti za ktorých k ujme došlo. Výška musí zodpovedať všeobecne zdieľanej predstave spravodlivosti a slušnosti z hľadiska jej primeranosti, pričom určenie výšky nemajetkovej ujmy má zohľadňovať skutkové okolnosti konkrétnej veci v súlade s požiadavkou primeranosti.

19. Odvolací súd pri posudzovaní primeranosti výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy za väzobné stíhanie v rámci trestného stíhania začatého od XX.XX.XXXX a väzobného stíhania za obdobie XXX dní obmedzenia osobnej slobody (obdobie od XX.XX.XXXX-XX.XX.XXXX) zohľadnil skutkové okolnosti danej veci spočívajúce v nedodržaní zákonného postupu súvisiaceho s postupom pri vylúčení orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní, ako aj v súvislosti s konaním o návrhu príslušného prokurátora na vzatie do väzby. Osobná sloboda každej osoby je základným právom zaručeným článkom 17 ústavy, ale i článkom 5 dohovoru. V súlade s článkom 2 ods. 2 ústavy, každý štátny orgán musí postupovať podľa zákona a teda bolo povinnosťou aj orgánov činných v trestnom konaní postupovať v súlade s Trestným poriadkom pri vylučovaní orgánov činných v trestnom konaní. Z obsahu pripojeného trestného rozsudku vydaného Okresným súdom Žilina č.k. 3T/394/00-1562 zo dňa 14.10.2004 vyplýva, že zákonný postup súvisiaci s obmedzením osobnej slobody a to orgánov činných v trestnom konaní v súvislosti so vzatím do väzby žalobkyne nebol zachovaný. Návrh na vzatie do väzby bol spracovaný Krajskou prokuratúrou Košice pod č. 2Kv74/95 zo dňa 11.08.1995 a adresovaný bol Obvodnému súdu Košice I. Spisový materiál neobsahoval žiaden záznam o tom, že by tento návrh bol doručený adresátovi, teda Obvodnému súdu Košice I. Z návrhu na vzatie do väzby vyplýva, že tento návrh bol doručený Okresnému súdu Prešov dňa XX.XX.XXXX. Ďalej odvolací súd prihliadal na preukázané skutkové okolnosti týkajúce sa väzobného stíhania, správania sa iných odsúdených zadržaných na výkon väzby, resp. trestu odňatia slobody, v ktorom bola žalobkyňa umiestnená. Jednalo sa o vulgárne správanie, znevažujúce žalobkyňu ako ženu, advokátku. Bolo preukázané, že aj samotní zamestnanci Zboru väzenskej justičnej stráže sa chodili na žalobkyňu pozerať ako sa správa, čo robí, pričom podľa vyjadrenia vypočutého svedka W. N., žalobkyňa bola v zlom psychickom stave, sám mal pocit, že môže dôjsť k sebapoškodeniu, a preto na túto skutočnosť upozornil aj ďalšieho kolegu pri odovzdávaní služby. Svedok prehlásil, že sa jednalo o bežnú služobnú povinnosť v rámci výkonu svojich služobných povinností, nielen vo vzťahu k žalobkyni ako advokátke, ale aj vo vzťahu k iným osobám umiestneným v zariadení ústavu na výkon väzby alebo trestu odňatia slobody. Zároveň uvedený svedok potvrdil tvrdenia žalobkyne, že v prípade zadržania žalobkyne a jej väzobného stíhania, uvedená okolnosť spôsobila veľký rozruch v zariadení, v ktorom bola umiestnená medzi odsúdenými, resp. umiestnenými v uvedenom zariadení. Cez okno v cele oznámením o tejto skutočnosti jedným z väzňov, sa o umiestnení a zdržaní žalobkyne dozvedelo 100 až 200 väzňov. V danom prípade sa jednalo o nezákonnú väzbu, lebo žalobkyňa nebola vzatá do väzby v súlade so zákonom a navyše právoplatným oslobodením spod obžaloby sa väzba stala nezákonná, čo zakladá objektívnu zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Takéto posúdenie nezákonného obmedzenia osobnej slobody je v súlade s rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít vrátane Európskeho súdu pre ľudské práva. Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v článku 5 ods. 5 priznáva nárok na odškodnenie každému, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku. Vychádzajúc zo skutkových tvrdení žalobkyne týkajúcich sa väzobného stíhania, a to najmä z hľadiska negatívneho dopadu na jej zdravotný stav, na ktoré okolnosti poukázala svedkyňa V. Y. v súvislosti s tehotenstvom žalobkyne, psychickou ujmou žalobkyne, ktorú žalobkyňa utrpela v súvislosti s väzobným stíhaním a to jeho negatívnym dopadom na jej osobný, rodinný život, ktoré skutočnosti boli preukázané vypočutými svedkami J.. F. A. V., rodinnou príbuznou žalobkyne, ktorá v konaní pred súdom prvej inštancie, ale aj pred odvolacím súdom uviedla, že začatie trestného stíhania vrátane väzobného stíhania malo za následok stratu rodiny u žalobkyne v súvislosti s jej odcudzením s tým, že žalobkyňa nie je volaná na rodinné stretnutia, dokonca ani na pohreb príbuzného a príslušníci širšej rodiny žalobkyne, ako aj vypočutej svedkyne odmietajú zúčastniť sa rodinného stretnutia v prípade, ak by sa ho mala zúčastniť žalobkyňa. V rámci zopakovania dokazovania pred odvolacím súdom v potrebnom rozsahu v zmysle ust. § 384 ods. 1 CSP, ďalej bolo preukázané, že trestné stíhanie vrátane väzobného stíhania malo negatívny dopad aj na osobný život žalobkyne z hľadiska udržania si kamarátov, zúčastňovania sa spoločenských, kultúrnych podujatí žalobkyne. Uvedené potvrdila nielen svedkyňa Q. F. A. V., ale aj svedkyňa H. M., ktorá sa vyjadrovala k okolnostiam v súvislosti s trestným stíhaním a najmä väzobným

stíhaním žalobkyne, jej osobným vzťahom k žalobkyni, z dôvodu, že jej bolo vytýkané, že sa kamarátila so žalobkyňou, dokonca uvedená okolnosť mala vadiť aj jej otcovi s tým, že sama sa rozhodla obmedziť stretnutia so žalobkyňou, účelovo sa jej vyhýbala i napriek tomu, že predtým sa stretávali pri venčení psíkov a trávili spolu spoločné chvíle. Zásah do osobného života žalobkyne bol preukázaný aj jej skutkovými tvrdeniami vo vzťahu k manželovi, synovi pochádzajúceho z manželstva, ako aj výsluchom svedka V.. W. R., ktorý žalobkyňu pozná ako manželku svojho kolegu, ale aj v rámci pracovného zaradenia, lebo pôsobí ako súdny znalec a stretával sa so žalobkyňou pri rôznych úkonoch. Potvrdil, že ostatní kolegovia pri vykonávaní úkonov v súvislosti s vyšetrovaním sa formálne k žalobkyni správajú slušne, avšak následne po jej odchode majú rôzne poznámky. Uvedené potvrdil aj vypočutý svedok pred odvolacím súdom D. R., vyšetrovateľ, ktorý sa so žalobkyňou ako advokátkou stretával v rámci plnenia svojich pracovných povinností. Považoval ju za skúsenú, úspešnú P. s tým, že následne po začatí trestného stíhania a vzatí žalobkyne do väzby došlo k strate dôvery z jeho strany, ako aj k narušeniu vzájomnej spolupráce. Bol z tejto okolnosti veľmi zaskočený, lebo nebýva zvykom, aby sudca, advokát alebo prokurátor bol vzatý do väzby.

20. Odvolací súd považoval pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy za väzobné stíhanie žalobkyne priznanú náhradu súdom prvej inštancie 60,- eur za deň za primeranú, zodpovedajúcu skutkovým okolnostiam danej veci, ktoré boli výsledkom vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vrátane zopakovaného dokazovania pred odvolacím súdom v potrebnom rozsahu. Aj žalovaná v rámci uplatnených odvolacích námietok potvrdila, že rozhodovacia prax všeobecných súdov v obdobných veciach vychádza pri stanovení výšky náhrady odškodnenia z rozpätia 20-60,- eur. Je nesporné, že uvedená výška je závislá od skutkových okolností v konkrétnej veci, na ktoré odvolací súd poukázal. Podľa názoru odvolacieho súdu, obmedzenie osobnej slobody je potrebné odškodniť s presným vyčíslením jeho rozsahu s použitím stanovenia odškodnenia na deň, preto celková výška náhrady nemajetkovej ujmy za väzobné stíhanie žalobkyne za XXX dní predstavuje náhradu vo výške 11.040,- eur. Jedná sa o náhradu za 20 dní v mesiaci P. XXXX, 30 dní v mesiaci B. XXXX, 31 dní v mesiaci Y. XXXX, 30 dní v mesiaci N. XXXX, 31 dní v mesiaci F. v roku XXXX, 31 dní v mesiaci Q. roku XXXX a 11 dní v mesiaci H. XXXX. Pri posudzovaní primeranosti výšky denného odškodnenia za väzbu, odvolací súd zohľadnil najmä aj tú okolnosť, že žalobkyňa v súvislosti s väzobným stíhaním utrpela ujmu v profesnej oblasti, lebo pôsobí ako advokátka. Podľa jej vyjadrenia, ako aj vyjadrenia vypočutého svedka D. R., v praxi sa stáva, že väzobné stíhanie a teda pobyt žalobkyne vo väzbe je dôvodom, pre ktorý žalobkyňa síce poskytuje právne rady, avšak nezastupuje klientov na súde v trestných veciach z dôvodu, že podľa vyjadrenia žalobkyne a jej klientov nemá „dobrý imidž“ na ich zastupovanie v konaní pred súdom. Uvedená okolnosť je podľa názoru odvolacieho súdu vážnou okolnosťou, ktorú je potrebné zohľadniť v súvislosti s pôsobením žalobkyne ako advokátky pred začatím trestného stíhania vrátane väzobného stíhania, ako aj po oslobodení spod obžaloby, ktorá okolnosť ovplyvnila jej postavenie v súvislosti s poskytovaním právnych služieb v negatívne.

21. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, ktoré bolo začaté vznesením obvinenia XX.XX.XXXX, skončené oslobodením spod obžaloby právoplatne k XX.XX.XXXX, odvolací súd uvádza, že aj v tejto časti považoval nárok žalobkyne za dôvodný. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na právny záver vyplývajúci z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III.ÚS 754/2016-42 zo dňa 24.1.2007, z ktorého nepochybne vyplýva, že nárok je daný podľa článku 46 ods. 3 ústavy v spojení s článkom 36 ods. 3 listiny, podľa ktorých má každý právo na náhradu škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu. Každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Výrazne zasahuje do jeho súkromného, osobného života, do jeho cti a dobrej povesti a to tým skôr, ak obvinenie je nepravdivé, ktoré je potvrdené následne právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom súdu. Uvedené právo trestne stíhanej osoby na základe nezákonného uznesenia orgánov činných v trestnom konaní je svojou povahou právom ústavnoprávnym.

22. Odvolací súd pri posudzovaní dôvodnosti priznania výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal zo stanovených kritérií posúdenia rozhodovacou praxou, a to najmä povahy trestnej veci, dĺžky trestného stíhania a dopadov trestného stíhania do osobnostnej sféry, ako aj okolností, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je výsledkom úvahy súdu po zohľadnení konkrétnych skutkových okolností danej veci, preukázanej ujmy do osobnostnej sféry žalobkyne a to pretrvávaním negatívneho postoja, názoru o žalobkyni v súvislosti s trestným stíhaním vrátane

väzobného stíhania i napriek oslobodeniu spod obžaloby, straty dôvery nielen osôb blízkych žalobkyni z jej rodinného prostredia, zo strany priateľov, ale najmä v rámci jej pôsobenia ako advokátky pri poskytovaní právnych služieb v trestných veciach, ktoré skutočnosti boli preukázané svedeckými výpoveďami najmä D.om R.om, ale aj listinnými dôkazmi, s ktorých obsahom sa odvolací súd v rámci zopakovania dokazovania oboznámil, a to najmä publikáciami vydanými po rozhodnutí o oslobodení spod obžaloby, a to V. N. B., X. V. X., ako aj opakovane zverejňovanými informáciami médiami, na ktorú okolnosť poukázala žalobkyňa, a to reláciu T. V. N. B.. Vychádzajúc z právneho názoru ústavného súdu vysloveného v náleze ústavného súdu sp.zn. III.ÚS 754/2016 z 24.1.2017 (č.l. 187-202 spisu), ktorý považoval za primeranú náhradu odškodnenia za väzbu a trestné stíhanie v rozsahu 55 mesiacov z toho väzba trvala od 02.07.2003 do 26.09.2003, náhradu vo výške 620,- eur/mesiac, odvolací súd vychádzal pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie z tohto právneho záveru vysloveného najvyššou súdnou autoritou, a to náhrady vo výške 620,- eur za mesiac. V danom prípade za trestné stíhanie v rozsahu XXX mesiacov a XX dní (obdobie od XX.XX.XXXX - XX.XX.XXXX) priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 70.360,- eur, ktorú sumu považoval za primeranú k skutkovým okolnostiam danej veci, preukázanej ujme, ktorá žalobkyni vznikla v jej osobnom, rodinnom živote, spoločenskom postavení ako advokátky. Celkom z titulu náhrady nemajetkovej ujmy preto odvolací súd priznal náhradu vo výške 81.400,- eur pozostávajúcu z náhrady za trestné stíhanie vo výške 70.360,- eur a náhrady nemajetkovej ujmy za väzobné stíhanie vo výške 11.040,- eur. V súlade s ust. § 232 ods. 2, 3 CSP odvolací súd vzhľadom na žiadosť žalovanej uložil lehotu na plnenie 30 dní so súhlasom žalobkyne.

23. Z týchto dôvodov odvolací súd v súlade s ust. § 388 CSP zmenil napadnuté rozhodnutie vo vyhovujúcom výroku tak, že zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni 81.400,- eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy a v prevyšujúcej časti uplatneného nároku žalobu ako nedôvodnú zamietol. Priznanú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 81.400,- eur odvolací súd považuje za primeranú s prihliadnutím posúdenia primeranosti výšky priznanej náhrady v inej obdobnej veci najvyššou súdnou autoritou. V prevyšujúcej časti uplatneného nároku do výšky priznaného nároku súdom prvej inštancie v sume 190.800,- eur, odvolací súd v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Skutkové okolnosti danej veci, po zohľadnení povahy trestnej veci, okolnosti trestného stíhania vrátane väzby, ako aj preukázaných dopadov trestného stíhania a väzby do osobnostnej sféry žalobkyne a okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo, podľa názoru odvolacieho súdu neodôvodňujú priznanie vyššej náhrady nemajetkovej ujmy. Výška priznanej náhrady zodpovedá všeobecným kritériám pre priznanie z hľadiska primeranosti, spravodlivosti a slušnosti.

Vzhľadom na nedôvodne podané odvolanie žalobkyňou proti zamietavému výroku napadnutého rozhodnutia odvolací súd v súlade s ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil napadnutý rozsudok v zamietavom výroku ako vecne správny.

24. Odvolací súd vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy uvádza, že ju nepovažoval za dôvodnú. Zákon č. 58/1969 Zb. upravuje len premlčaciu lehotu vo vzťahu k nároku na náhradu škody, t.j. majetkovej škody z titulu skutočnej škody a ušlého zisku (§ 23 zákona č. 58/1969 Zb.). Právo na náhradu nemajetkovej ujmy je majetkovým právom osobnej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej lehote. Uvedený záver vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2012 sp.zn. 2Cdo/194/2011, ktorý bol publikovaný v Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 4/2014, R58/2014. Pokiaľ zákon č. 58/69 Zb. nepriznáva nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, na tento nárok nie je možné pri jeho posudzovaní a najmä včasnosti uplatnenia aplikovať premlčaciu lehotu vzťahujúcu sa na nárok na náhradu majetkovej škody.

Vo vzťahu k vyjadreniu povereného zástupcu žalovanej na odvolacom pojednávaní týkajúcej sa aplikácie ust. § 106 Občianskeho zákonníka v súvislosti s právom na náhradu škody, odvolací súd uvádza, že odvolací súd bol viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania v zmysle ust. § 380 ods. 1 CSP, ktoré strana sporu môže meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP). Všeobecná 3-ročná premlčacia lehota žalobkyne pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy začala plynúť deň nasledujúci po nadobudnutí právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku, t.j. začala plynúť dňom 27.07.2005, žaloba bola podaná dňa 24.10.2005, teda uplatnená námietka premlčania nie je dôvodná, lebo žaloba bola vo vzťahu k tomu nároku uplatnená včas.

25. Podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.
Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutím, ktorým sa konania končí.
Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa jej úspechu vo veci.

26. O nároku na náhradu trov konania z titulu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 a s § 255 ods. 1 CSP, a to v súlade so zásadou úspechu žalobkyne v spore, ktorý úspech odvolací súd posúdil čo do základu uplatneného nároku, lebo výška plnenia závisela od úvahy súdu. Žalobkyňa bola úspešná čo do základu uplatneného nároku, a preto jej odvolací súd priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania voči žalovanej v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci (§ 262 ods. 2 CSP).

O nároku na náhradu trov konania z titulu nároku na náhradu majetkovej škody, odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 a s § 255 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej v spore, lebo žaloba o zaplatenie majetkovej škody žalobkyne vrátane uplatneného príslušenstva bola právoplatne zamietnutá, a preto žalovaná má nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalobkyni s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 262 ods. 2 CSP).

Predmetom sporu boli dva samostatne uplatniteľné nároky týkajúce sa nároku na náhradu škody z titulu majetkovej škody a nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, a preto odvolací súd pri posudzovaní úspechu strany v spore pre účely rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania rozhodol osobitne vo vzťahu k jednotlivým nárokom v súlade so zásadou úspechu strany v spore vyplývajúcou z ust. § 255 ods. 1 CSP.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci. ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.
Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený

osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.